

Commentaarnota Omgevingsvisie Harderwijk 2024

Inleiding

Er zijn 21 zienswijzen ingediend door zowel inwoners, vertegenwoordigers van belangenorganisaties als formele partners waaronder andere overheden. Daarnaast is advies aangevraagd bij de Sociale adviesraad. Het advies van de Sociale adviesraad is opgenomen als zienswijze 22. De Sociale adviesraad wordt separaat per brief in kennis gesteld van de gemeentelijke reactie.

De zienswijzen zijn per indiener behandeld en per opmerking is commentaar gegeven. Aan het einde van de zienswijze is een conclusie gemaakt waarin wordt gegeven of en op welke wijze de ontwerpomgevingsvisie is aangepast.

Soms is een reactie of zienswijze niet relevant voor het abstracte niveau van een omgevingsvisie maar wel zinvol om mee te nemen in een uitwerking van de omgevingsvisie. Dat gaat de komende jaren gebeuren in thematische en/of gebiedsgerichte programma's. De in deze commentaarnota benoemde programma's zijn werktitels. Er zijn nog geen definitieve keuzes gemaakt voor het aantal thematische en/of gebiedsgerichte (vrijwillige) programma's. In paragraaf 6.3 staat het werken met programma's toegelicht.

Beantwoording van de zienswijzen

<https://liber.hwk.prod.aorta.local/lnk/CASE/02430000175834/DETAIL>

02430000175834

Zienswijze 1

Opmerking 1.1

In de inleiding van de thematische uitwerking Natuurlijke Alliantie (paragraaf 4.2.1) staan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente Harderwijk benoemd, namelijk "... dat de gemeente in 2030: 50% minder grondstoffen gebruikt; 45% CO₂ -uitstoot reduceert in 2031 (ten opzichte van 2010), waarbij het streven is naar de landelijke doelstelling 49% in 2030 (ten opzichte van 1990) en uiterlijk 2050: 100% circulair, klimaatrobust, klimaatneutraal is."

Indiener heeft ernstig bezwaar tegen de harde percentages en jaartallen. Dit omdat de weg naar duurzaamheid vele obstakels kent en het noemen van harde percentages en jaartallen geen eerlijke benadering betreft van de duurzaamheidsdoelstellingen. Daarentegen wordt voorgesteld dat de gemeente met inachtneming van een bepaalde bandbreedte zal streven naar een bepaald aantal procenten vermindering in een bepaald jaar.

Commentaar 1.1

De harde percentages en jaartallen zijn afkomstig uit het duurzaamheidsbeleid en zijn niet nieuw. De gemeente is het eens met de indiener dat deze SMART-benadering wellicht een verkeerd beeld geeft. De omgevingsvisie is richtinggevend. Daarom staan de duurzaamheidsdoelen voor 2050 benoemd in de omgevingsvisie. Daarnaast geeft de omgevingsvisie de kaders voor verdere beleidsuitwerking en omgevingsprogramma. De tekst wordt aangepast van harde percentages naar welke minimale tussendoelen gevolgd moeten worden in de beleidsuitwerking. In het geval van de duurzaamheidsdoelen volgt de gemeente Harderwijk minimaal de landelijke (tussen) doelstellingen.

Opmerking 1.2

Indiener vraagt extra aandacht voor de ontwikkeling van woningbouw op kleinere locaties. Hier zou vaak eenvoudiger en sneller gebouwd kunnen worden dan op grote woningbouwlocaties. Indiener pleit ervoor, dat het principe van “Elke wijk een straatje erbij” ook nadrukkelijk wordt verwoord in de Omgevingsvisie Harderwijk en Hierden. Op deze manier zou bijvoorbeeld in de wijk Frankrijk via toevoeging van sociale woningbouw de onevenwichtigheid in de woningsectoren kunnen worden verminderd of opgeheven.

Commentaar 1.2

Met de zin in paragraaf 4.4.3.2 ‘Om te zorgen voor leefbare en toekomstbestendige wijken, worden ook kleinere locaties tot ontwikkeling gebracht’ en door de zin in paragraaf 4.4.2.5 ‘De gemeente kiest daarom, aansluitend op de principes uit de Omgevingsvisie, voor het efficiënt benutten van binnenstedelijke/binnendorpse locaties’ wordt voldoende beschreven hetgeen indiener beoogd, ook wordt nagestreefd. De gemeente vindt het principe ‘elke wijk een straatje erbij’ te gedetailleerd en streeft naar maatwerk. De gemeente is het eens dat onevenwichtigheid in de wijk moet worden verminderd maar denkt dat voldoende geborgd te hebben in de omgevingsvisie.

Opmerking 1.3

In de Omgevingsvisie Harderwijk 2040 wordt de problematiek rondom woningaanbod voor ouderen aangekaart. Indiener geeft aan dat deze problematiek niet alleen door de overheid opgelost dient te worden, maar dat ook vele initiatieven van particulieren en non-profit organisaties ontstaan, zoals de stichting Knarrenhof. In de praktijk lopen deze sociale initiatieven voor geclusterde seniorenhuisvesting tegen veel barrières en problemen op. Volgens indiener zal het de gemeente Harderwijk sieren wanneer zij deze initiatieven met naam in de Omgevingsvisie Harderwijk noemt en aangeeft dat deze initiatieven met inachtneming van de wettelijke mogelijkheden (Didam arrest) vanaf het begin van gemeentewege zo veel als mogelijk zullen worden ondersteund en gefaciliteerd.

Commentaar 1.3

In de omgevingsvisie staat in paragraaf 4.3.4 de term “samensterk woongemeenschappen”. Dat is een algemene term waar o.a. concepten als dat van de stichting Knarrenhof mee bedoeld worden. In paragraaf 4.3.4.2 wordt letterlijk verwezen naar het Knarrenhof-concept. De barrières die indiener benoemd zijn het gevolg van bepalingen uit Europese en nationale wetgeving. Voor zover de gemeente partij is in gunningen vindt dit plaats onder openbaar gemaakte voorwaarden en criteria. Iedere partij kan inschrijven en een onafhankelijke commissie beoordeelt de inschrijvingen. Dat maakt het proces transparant. De gemeente kan daarom geen voorkeur voor het ene initiatief uitspreken.

Opmerking 1.4

In de Omgevingsvisie Harderwijk wordt benoemd dat vanaf 2040 een verkeerssysteem gebaseerd op het S.T.O.M.P. principe leidend wordt. Indiener ziet een groot aantal voordelen van dit principe, maar kaart ook een aantal nadelen aan aangezien de invoering is voorbehouden aan een aantal specifieke gebieden en dit kan rekenen op een massief maatschappelijk verzet. Daarbij spelen een aantal aspecten een rol, zoals benoemd in opmerkingen 1.4 t/m 1.9

Indiener vraagt meer aandacht voor de opgenomen teksten over het S.T.O.M.P. principe en verzoekt tot de nodige aanpassing en nuancering volgens opmerkingen 1.4 t/m 1.9.

Commentaar 1.4

Indiener geeft aan dat het doorvoeren van het S.T.O.M.P.-principe kan rekenen op massief maatschappelijk verzet. Uit gesprekken, enquêtes en in de participatieronde is niets gebleken van massief verzet. Wel is er noodzaak om in kleine stappen te werken aan de prioritering volgens het S.T.O.M.P.-principe.

Daarnaast stelt indiener vast dat het S.T.O.M.P.-principe een groot aantal voordelen biedt. Hoewel de omgevingsvisie weliswaar een tijdshorizon tot 2040 kent, zal het S.T.O.M.P.-principe leidraad worden voor het handelen en zullen er steeds kleine stapjes gezet worden die leiden tot ander gedrag. Deze stappen worden uitgewerkt in het nog op te stellen thematisch programma Bouw&Infrastructuur.

Opmerking 1.5

De overheid heeft de laatste 75 tot 50 jaar de privéauto voortdurend en op allerlei manieren gefaciliteerd. Men is gewend geraakt aan het beschikbaar hebben van een privéauto. Om het S.T.O.M.P. principe in te kunnen voeren, is volgens indiener ook minstens 75 tot 50 jaar nodig.

Commentaar 1.5

De gemeente begrijpt de zorg. Het streven van zal zijn om dit sneller te bewerkstelligen.

Opmerking 1.6

Het S.T.O.M.P. principe zal volgens indiener in de eerste jaren voornamelijk gerealiseerd worden in sterk verstedelijkte gebieden, met dure en schaarse parkeergelegenheden, met een frequent, fijnmazig OV en aanvullend vervoer volgens het M.a.a.s.-uitgangspunt (bijvoorbeeld Amsterdam en Rotterdam).

Commentaar 1.6

Harderwijk kent een fijnmazige structuur en leent zich voor een verbeterde wandel-, fiets- en OV-structuur. Het S.T.O.M.P.-principe betekent bovendien een andere wijze van prioriteren. Niet meer als eerste denken aan de auto, en daarna de rest, maar kortweg eerst denken aan lopen/fietsen, daarna de rest. Dat principe is juist ook in minder hoogstedelijke omgevingen (zoals Harderwijk) zeer goed toepasbaar. Dit wordt uitgewerkt in het nog op te stellen thematisch programma Bouw&Infrastructuur.

Opmerking 1.7

Volgens indiener zal het S.T.O.M.P. principe voorlopig niet ingevoerd kunnen worden. In nieuwe woonwijken kan er wel rekening gehouden worden met het principe, maar omdat aangrenzende wijken voldoende parkeerplaatsen bieden, zal men daarnaar uitwijken. Dit valt zeer moeilijk te voorkomen en vraagt een uitgebreid en strak gemeentelijk parkeerregime met rigide handhaving.

Commentaar 1.7

De gemeente begrijpt de zorgen van indiener met betrekking tot het uitwijken naar parkeerplaatsen in de buurt. In het nog op te stellen thematisch programma Bouw & Infrastructuur wordt het onderdeel parkeren bij invoering van het S.T.O.M.P.-principe verder uitgewerkt.

Opmerking 1.8

Het openbaar vervoer in Harderwijk is volgens indiener verre van optimaal. De lobby's van de gemeente Harderwijk leiden tot weinig of geen resultaat en theorie en praktijk spreken elkaar tegen. Voorbeelden die worden genoemd zijn het laten stoppen van Intercity treinen op station Harderwijk en de buslijn tussen de locaties van het St. Jansdal Ziekenhuis in Harderwijk en Lelystad.

Commentaar 1.8

De gemeente begrijpt het punt van de indiener. De gemeente heeft slechts beperkt invloed op het handelen van de provincie (consessieverlener) en Prorail/NS. Inmiddels zijn er recent wel resultaten geboekt en is afgesproken dat spoorbeheerder ProRail onderzoek gaat doen naar de mogelijke aanleg van een keerspoor bij Harderwijk. Ook is in december 2023 is de dienstregeling van EBS flink uitgebreid. Verdere stappen in de verbetering van het OV alsmede het in de omgevingsvisie benoemde shuttle-vervoer wordt uitgewerkt in het nog op te stellen thematisch programma Bouw&Infrastructuur.

Opmerking 1.9

De beschreven maatregelen om het S.T.O.M.P. principe in te voeren zullen veel geld en inspanning kosten, terwijl het resultaat onduidelijk is. Daarbij hebben de lagere overheden te maken met grote financiële uitdagingen. Door de te verwachten tegenwerking, op met name het autoluw of autovrij maken van woonwijken, is het volgens indiener een reële aanname te constateren dat het toewerken naar het S.T.O.M.P. principe een lage prioriteit zal (moeten) gaan krijgen en naar alle waarschijnlijkheid niet tot uitvoering zal komen.

Commentaar 1.9

Het S.T.O.M.P. principe inclusief benodigde maatregelen is onderdeel van een geïntegreerde aanpak en zal aan de orde zijn bij gebiedsontwikkeling, herstructurering, transformatie en (groot) onderhoud. Dat geldt overigens voor alle doelstellingen uit de omgevingsvisie én de Nota sociaal beleid. Het invoeren van het S.T.O.M.P.-principe en de benodigde maatregelen hiervoor worden uitgewerkt in het thematisch programma Bouw & Infrastructuur en, indien nodig, in het Omgevingsplan Harderwijk.

Conclusie

De Omgevingsvisie Harderwijk 2040 wordt op de volgende onderdelen gewijzigd:

De tekst in paragraaf 4.2.1 op pagina 30:

“Dat betekent dat de gemeente in 2030: 50% minder grondstoffen gebruikt; 45% CO2-uitstoot reduceert in 2031 (ten opzichte van 2010), waarbij het streven is naar de landelijke doelstelling 49% in 2030 (ten opzichte van 1990) en uiterlijk 2050: 100% circulair, klimaatrobust, klimaatneutraal is.”

wordt aangepast naar:

“Dat betekent dat de gemeente in 2030 minimaal de landelijke doelstellingen volgt en de doelstelling voor de energietransitie in 2050 klimaatneutraal, 100% circulair en klimaatrobust is.”

De tekst in paragraaf 4.2.1 op pagina 31:

“De gemeente Harderwijk in 2050:

- *100% circulair is;*
- *klimaatrobust is;*
- *energieneutraal is;*

en daarvoor al in 2030:

- *50% minder grondstoffen gebruikt;*
 - *45% CO2 reductie (t.o.v. 2010) realiseert;*
- waarbij de gemeente zich inzet om:*
- *de natuur te behouden en waar mogelijk versterken;*
 - *de biodiversiteit te verbeteren;*
 - *over te schakelen op duurzame landbouw.”*

Wordt aangepast naar:

“De gemeente Harderwijk in 2050:

- *100% circulair is;*
- *klimaatrobust is;*
- *klimaatneutraal is;*

waarbij de gemeente zich inzet om:

- *minimaal landelijke doelstellingen te volgen*
- *de natuur te behouden en waar mogelijk versterken;*
- *de biodiversiteit te verbeteren;*
- *over te schakelen op duurzame landbouw.”*

Zienswijze 2

Opmerking 2.1

Indiener geeft aan bijzonder ingenomen met uw verwijzing naar de Kamerbrief 'Water en bodem sturend' (pagina 12) en de erkenning dat 'het natuurlijk systeem drager is voor ontwikkelingen' (pagina 10), dat 'grenzen bestaan aan de groei' (pagina 13), dat 'groen en natuur volwaardige functies zijn bij ruimtelijke afwegingen' (pagina 19), en dat de 'natuur behouden en waar mogelijk versterkt moet worden' (pagina 31).

Ook onderschrijft indiener het voornemen dat 'de gemeente zich inzet voor het behoud en versterken van de natuur; voor het creëren van een groene oase, gebouwen en openbare ruimte; een prima leefgebied voor kleinere dieren (insecten, vogels en kleine dieren) tussen de Randmeren en de Veluwe' (pagina 30). Indiener waardeert het streven om tot duurzamer vormen van landbouw en groenbeheer te komen (pagina 34).

Echter kaart indiener aan dat de Omgevingsvisie Harderwijk 2040 onwaarheden bevat met betrekking tot het onvermogen van de bodem om nog langer nutriënten en water vast te kunnen houden (pagina 34) en over de rol die bomen bij waterberging zouden spelen (pagina 50).

Indiener waardeert de verbeterde verwoording van het begrip 'biodiversiteit' (pagina 46): in de volksmond staat 'biodiversiteit' inderdaad niet alleen voor diversiteit maar vooral voor de hoeveelheid (resterende) natuur.

Commentaar 2.1

De tekst 'Intensieve landbouwmethoden leiden op veel plekken tot degradatie van de bodemkwaliteit waarbij de bodem nog nauwelijks nutriënten of water vasthoudt' is een algemene tekst die niet onwaar is. Waar dat in Harderwijk geldt is niet onderzocht. Ook is dit in Harderwijk beperkt relevant aangezien de agrarische functie in Harderwijk, mede gezien de LBV+ regeling, aan het verdwijnen is.

De claim van waterberging door bomen is inderdaad strikt genomen onvolledig . Bij waterberging wordt tijdelijk water vastgehouden waarna het op een later moment alsnog vertraagd wordt afgevoerd via riolering of oppervlaktewater.

"De claim van waterberging door bomen is inderdaad strikt genomen onvolledig . Bij een regenbui wordt tijdelijk water vastgehouden op het blad, waarbij een klein deel verdampt en een groot deel van het water nog uren nadrupt op de bodem. Door de boomwortels trekt het regenwater makkelijker in de bodem. De boom neemt daarbij een deel van de neerslag op en verdampt deze. Het overige deel van het water trekt in de bodem en draagt bij aan de waterbalans in de bodem, wat beter uitgedrukt kan worden als water vasthouden."

Opmerking 2.2

Indiener kaart aan dat het voornemen om Harderwijk energieneutraal te maken niet concreet genoeg is. De vraag hierbij is of het gaat om neutraliteit door duurzame zelfvoorziening op het gebied van alleen elektriciteit, duurzame zelfvoorziening op het gebied van alle vormen van energieverbruik thuis (elektriciteit, gas en autobrandstoffen) of duurzame zelfvoorziening op het gebied van de volledige energetische voetafdruk van iedere inwoner (inclusief de energie die iedere Harderwijker vergt als (deels importerend) gebruiker of (deels exporterend) producent van goederen en diensten). Volgens indiener verhouden deze ambities zich tot elkaar als circa 1 : 10 : 30, en dus maakt de keuze hierin veel uit voor de leefomgeving.

Commentaar 2.2

De term energieneutraal is inderdaad niet goed gekozen. Bedoeld was klimaatneutraal. Hiermee bedoelen we dat we (netto) geen broeikasgassen (dus niet alleen CO2) meer uitstoten binnen de gemeentegrenzen van Harderwijk. Ook hiervoor geldt de opmerking van indiener, wat precies de afbakening van de doelstelling is. De gemeente hanteert de gebruikersbenadering. Dit betekent dat gekeken wordt naar alle broeikasgasemissies die vrijkomen door activiteiten van de bewoners en bedrijven binnen de gemeente Harderwijk. Dit wordt verder uitgewerkt in het thematische programma Natuurlijk systeem. De term 'energieneutraal' is aangepast (zie conclusies zienswijze 1).

Opmerking 2.3

Bij de Gebiedsgerichte uitwerkingen (pagina 145) in paragraaf 5.19 'Bos en Natuurgebied Veluwe' wordt een visie op het gebruik van het Beekhuizerzand door het Ministerie van Defensie en door bepaalde vormen van recreatie gemist. Indiener stelt vast dat deze activiteiten op gespannen voet staan met de realisatie van wettelijke verplichtingen die voortvloeien uit het Aanwijzingsbesluit Natura 2000-Veluwe. Er wordt niet gevraagd om definitieve keuzes te maken maar wel om de erkenning dat hier dilemma's bestaan die op termijn keuzes ten gunste van het één of het ander onvermijdelijk maken. Ook wordt in aanmerking genomen dat aan de burgers wel maar aan Defensie geen beperkingen op het Beekhuizerzand worden opgelegd.

Commentaar 2.3

De gemeente herkend de dilemma's van het respecteren van de natuurwaarden en het Nationale belang van ruimte voor defensie om te oefenen. Dit staat op gespannen voet met elkaar. De omgevingsvisie biedt geen verruiming van de mogelijkheden voor een ander gebruik van het Beekhuizerzand in de wetenschap dat Defensie gebruik maakt van het Beekhuizerzand met goedkeuring van de gemeente.

Wel heeft de gemeente kennis genomen van de verkenningen van het Ministerie van Defensie en een zienswijze ingebracht, waarin zij verzocht heeft de Notitie Reikwijdte en Detailniveau aan te scherpen op een aantal milieuthema's. Daarnaast blijft de gemeente de ontwikkelingen van Defensie volgen, stelt zij kritische vragen en is zij met Defensie in gesprek over deze ontwikkelingen. Daaronder valt ook het planMER met daarin de effecten voor Natura2000 gebieden.

Opmerking 2.4

In de Omgevingsvisie Harderwijk 2040 wordt een verwijzing naar het Herstelplan Bossen van Gedeputeerde Staten van Provincie Gelderland gemist. In dat Herstelplan wordt het belang van oude, aftakelende bomen en het (sterk) beperken van houtoogst als maatregel genoemd ter bevordering van de natuurkwaliteit. De bossen van de Noord-West Veluwe dragen een grote verantwoordelijkheid voor de instandhoudingsdoelstellingen van de vogelsoorten Wespandief en Zwarte Specht. Voor die soorten is grootschalige kap en bosomvorming nadelig en daarom zou daar, ook in Harderwijkse bossen, van moeten worden afgezien. Indiener ziet dit uitgangspunt niet terug in de visie en stelt vast dat de houtoogst nog steeds aanzienlijk is en, in verband daarmee, de verdere ongewenste verwijdering van bodemmineralen.

Commentaar 2.4

Uiteraard voldoet de gemeente aan het beleid van hogere overheden waaronder de Natura2000-wetgeving inclusief instandhoudingsdoelen. De Harderwijkse werkwijze, beschreven in het Beheerplan bossen 2016-2028, is hier niet strijdig mee. De gemeente streeft naar een hoge biodiversiteit in leeftijden en soorten bomen (dode bomen horen daar zeker bij) en productie bomen. De gemeente doet dit door kleinschalig verjongen van bos, door natuurlijke verjonging en nieuwe aanplant. De bomen die daarbij vrijkomen worden geoogst. Er is geen sprake van grootschalige kap en bosomvorming is slechts beperkt aan de orde. Alleen omvorming van naaldbos naar loofbos en van monocultuur naar gemengd klimaatbestendig bos.

Hout is een heel duurzaam en volledig circulair product. Houtoogst maakt deel uit van het Gemeentelijk bosbeheerplan. Dit doen we op een zorgvuldige en verantwoorde wijze. De gemeente werkt volgens de criteria voor f.s.c.-certificatie. De stam wordt gebruikt en draagt bij aan het langdurig vastleggen van CO2. Het tak-en-tophout blijft achter in het bos en draagt bij aan de bodemmineralen. Hierdoor is de gemeente duurzaam bezig.

Door openstelling van het bos, heeft de gemeente ook een zorgplicht voor de veiligheid van de bezoekers. Hierdoor kan niet elke dode boom blijven staan. Vanwege brandveiligheid en infra structuur(hoogspanning) kunnen soms maatregelen worden genomen die ten koste kan gaan van het bos.

Opmerking 2.5

In paragraaf 4.2.2.7 (pagina 35) wordt gesteld dat het Wolderwijd en Veluwemeer 'eeuwenlang aangezand zijn en verworden tot een ondiepe waterplas'. Indiener vindt dit een onware voorstelling van zaken die suggereert dat er een soort reparatie en een 'reset' nodig zouden zijn.

De ondiepten zijn al sinds de Zuiderzee-tijd van nature aanwezig en dienen volledig gerespecteerd te worden, zeker vanuit het standpunt dat "natuurlijke systemen de drager voor ontwikkeling zijn" (pagina's 7, 10, 12, 15, 17, 19, 23, 30, 31, 32, 33, 38, 39).

Commentaar 2.5

De suggestie dat er reparatie of een rest nodig is, staat niet in de tekst. Het aanzanden is vermeld als natuurlijk proces. Door onder andere 'harde' oevers (stortstenen tegen erosie), anti cyclisch peilbeheer, nautisch baggeren, zandwinning en het maaien van waterplanten is per definitie geen sprake van een natuurlijk systeem. Er is een kunstmatig systeem gecreëerd waar de natuur continu op zoek is naar een nieuwe balans. De ogenschijnlijke rust is een laag dynamische onbalans. In de jaren '70 was het water troebel van algen. Nu is het helder, maar omslag terug naar situaties met algenbloei dreigt. De situatie geheel 'herstellen' naar puur natuur ligt buiten de mogelijkheden en bevoegdheden van een afzonderlijke gemeente.

De gemeente herkend dat de tekst onduidelijkheid schept en zal de tekst deels aanpassen (zie conclusies).

Opmerking 2.6

De ontwerp Omgevingsvisie Harderwijk 2040 suggereert volgens indiener de wens om in de Randmeren gradiënten te ontwikkelen. Echter is het gebrek aan gradiënten, volgens indiener, voor de natuur geen knelpunt en dus suggereert dit dat de Randmeren verdiept zullen worden voor de recreatievaart. Daarnaast wordt nog niet voldaan aan de Natura2000 instandhoudingsdoelstellingen en zou verdieping, ook wanneer hier nieuwe moerassen voor in de plaats komen, een té vroege keuze zijn.

Commentaar 2.6

In de tekst staat 'Harderwijk staat er voor open om samen met partners (o.a. Gastvrije Randmeren, Rijkswaterstaat, Provincie Flevoland, natuurbeheerders, etc.) te verkennen welke maatregelen wenselijk zijn waarbij de Natura 2000-doelen prioritair zijn.' Hiermee wordt niet gekozen voor een maatregel en staan de Natura2000 doelen niet ter discussie. Genoemde maatregelen zijn slechts voorbeelden van aangedragen maatregelen door partners. Genoemde maatregelen worden verwijderd uit de tekst om suggesties te voorkomen (zie conclusies).

Opmerking 2.7

Indiener heeft op basis van opmerking 2.5 en opmerking 2.6 een nieuw tekstvoorstel gedaan:

“Een vaak vergeten bodem is de bodem van de Randmeren. Voor Harderwijk is dat met name het Wolderwijd. De kwaliteit van het water van het Wolderwijd is goed, zeker in vergelijking met de zuidelijke Randmeren of het Markermeer. Het Wolderwijd en het Veluwemeer hebben een sterk recreatieve functie en worden ook door de beroepsvaart gebruikt. Instandhoudingsdoelen voor verschillende soorten (o.a. Roerdomp, Grote Karekiet, Kleine Zwaan, diverse soorten duikeenden) worden gerespecteerd en onderzocht moet worden welke maatregelen worden genomen om de aantallen voor deze soorten te laten toenemen. Het natuurlijke systeem is daarbij leidend. ~~Het Wolderwijd, voormalige Zuiderzee, is eeuwenlang aangezand en verworden tot een ondiepe waterplas.~~ Harderwijk staat er voor open om samen met partners (o.a. Gastvrije Randmeren, Rijkswaterstaat, Provincie Flevoland, natuurbeheerders, etc.) te verkennen *of, en zo ja*, welke maatregelen wenselijk zijn waarbij de Natura 2000-doelen prioritair zijn. ~~Te denken valt aan het verbeteren van de oeverzone met riet en moerasvegetatie en het ontwikkelen van gradiënten.~~ In onderzoek kan worden bekeken hoe *instandhoudingsdoelstellingen en herstelopgaven* zich verhouden tot wensen *vanuit de oever- en waterrecreantentevaart. Dit zou een vergelijkbare invulling kunnen krijgen als het recreatiezoneringsplan op de Veluwe.*”

Het tekstvoorstel zou nog steeds onderzoek toelaten maar zich ontdoen van suggestieve voorstellingen van zaken die voorsorteren op een door sommigen gewenste uitkomst. Bovendien erkent de alternatieve tekst dat er meer soorten recreanten zijn dan alleen waterrecreanten.

Commentaar 2.7

De tekst zal, samen met de opmerkingen 2.5 en 2.6, worden aangepast (zie conclusies).

Opmerking 2.8

Het viel indiener op dat het overleg ten behoeve van het onderzoek, benoemd in opmerking 2.6, op pagina 146 versmald wordt tot de waterbeheerder en (Coöperatie) Gastvrije Randmeren.

Commentaar 2.8

Hoofdstuk 5 betreft een praatstuk. Terecht merkt de indiener op dat de opsomming van belanghebbenden te beperkt is.

Conclusie

De Omgevingsvisie Harderwijk 2040 wordt op de volgende onderdelen gewijzigd:

De tekst in paragraaf 4.2.5.3, op pagina 50:

... want bomen helpen tegen wateroverlast (zie paragraaf 4.2.3), zorgen voor waterberging, geven schaduw tegen hittestress, herbergen beestjes voor biodiversiteit ...

Wordt aangepast naar:

... want bomen helpen bij het vasthouden van water, bevorderen het infiltreren van water in de bodem, geven schaduw tegen hittestress, herbergen beestjes voor biodiversiteit ...

De tekst in paragraaf 4.2.2.7, op pagina 35:

“Een vaak vergeten bodem is de bodem van de Randmeren. Voor Harderwijk is dat met name het Wolderwijd. De kwaliteit van het water van het Wolderwijd is goed, zeker in vergelijking met de zuidelijke Randmeren of het Markermeer. Het Wolderwijd heeft een sterk recreatieve functie en wordt ook door de beroepsvaart gebruikt.

Instandhoudingsdoelen voor verschillende soorten (o.a. Roerdomp, Karekiet) worden gerespecteerd en onderzocht moet worden welke maatregelen worden genomen om de aantallen voor deze soorten te laten toenemen. Het natuurlijke systeem is daarbij leidend. Het Wolderwijd, voormalige Zuiderzee, is eeuwenlang aangezand en verworpen tot een ondiepe waterplas.

Harderwijk staat er voor open om samen met partners (o.a. Gastvrije Randmeren, Rijkswaterstaat, Provincie Flevoland, natuurbeheerders, etc.) te verkennen welke maatregelen wenselijk zijn waarbij de Natura 2000-doelen prioritair zijn. Te denken valt aan het verbeteren van de oeverzone met riet en moerasvegetatie en het ontwikkelen van gradiënten. In onderzoek kan worden bekeken hoe bovenstaande doelen zich verhouden tot wensen vanuit de recreatievaart. Dit zou een vergelijkbare invulling kunnen krijgen als het recreatiezoneringsplan op de Veluwe.”

Wordt aangepast naar:

“Een vaak vergeten bodem is de bodem van de Randmeren. Voor Harderwijk is dat met name het Wolderwijd. De kwaliteit van het water van het Wolderwijd is goed, zeker in vergelijking met de zuidelijke Randmeren of het Markermeer. Het Wolderwijd en het Veluwemeer hebben een sterk recreatieve functie en worden ook door de beroepsvaart gebruikt.

Instandhoudingsdoelen voor verschillende soorten (o.a. Roerdomp, Grote Karekiet, Kleine Zwaan, diverse soorten duikeenden) worden gerespecteerd en onderzocht moet worden welke maatregelen worden genomen om de aantallen voor deze soorten te laten toenemen. Het principe “Het natuurlijk systeem is de drager voor de ontwikkeling” zoals beschreven in paragraaf 1.3.1 wordt hierbij aangehouden.

In de tijd van de Zuiderzee is de bodem voor de Veluwekust aangezand. “ Na de aanleg van de Flevopolders zijn de Randmeren ontstaan, gekenmerkt door ondiepe waterplassen. Deze ondiepe waterplassen hebben aan de Veluwse zijde een vloeiende overgang van water naar land.

Harderwijk staat er voor open om samen met betrokken partners (o.a. Gastvrije Randmeren, Rijkswaterstaat, Provincie Flevoland, natuurbeheerders, etc.) te verkennen of, en zo ja, welke maatregelen wenselijk zijn waarbij de Natura 2000-doelen prioritair zijn. In onderzoek kan worden bekeken hoe instandhoudingsdoelstellingen en herstelopgaven zich verhouden tot wensen vanuit de oever- en waterrecreatie. “

Zienswijze 3

Mondelinge zienswijze

Opmerking 3.1

Indiener kaart aan dat er een mogelijkheid is voor een of meerdere windmolens op het Bouw&Infrapark.

Commentaar 3.1

In de ‘Aanvulling beleidslijn windenergie op en rondom de Veluwe’ van de provincie Gelderland staat dat er op de Veluwe en 1 kilometer daaromheen geen windturbines mogen komen. In de cirkel van 1 tot 8 kilometer rondom de Veluwe is nu nog ruimte voor 10 tot 30 moderne windturbines geboden. Voorwaarde hiervoor is dat de windturbines in de plannen RES 1.0 (regionale energiestrategie) staan en dat de windturbines bij daglicht stilstaan in de maanden juli en augustus. Of een locatie binnen de 1-8km zone ligt is te zien op de digitale kaart. Link:

<https://geoportaal.gelderland.nl/portaal/apps/experiencebuilder/experience/?id=4d2ff49f96234f359921e6f3593a62eb>

Met de bijbehorende digitale kaart wordt duidelijk dat het Bouw&Infrapark niet binnen de 1-8km zone valt. Daarmee zijn er geen mogelijkheden voor windturbines op het Bouw&Infrapark.

Opmerking 3.2

Indiener acht het noodzakelijk dat er een goede OV-verbinding tussen het Bouw&Infrapark en het NS-station komt.

Commentaar 3.2

Op de visiekaart staat het parkeerterrein aan de Boekhorstlaan ingetekend als Transferium met shuttle (OV) verbindingen. De gemeente onderschrijft daarmee uw zienswijze.

Opmerking 3.3

Indiener waardeert de mogelijkheid om start-ups te faciliteren op het Bouw&Infrapark.

Commentaar 3.3

Deze opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 3.4

Rondom het Bouw&Infrapark wordt vaak te hard gereden en het rode verkeerslicht genegeerd. Daarom maakt indiener zich zorgen over de verkeersveiligheid op deze locatie.

Commentaar 3.4

De gemeente herkent de complexe verkeerssituatie rondom de N302. De weg is in beheer van de provincie. In de omgevingsvisie is dit deel meegenomen in het studiegebied A28 waarin de barrièrewerking en de ontsluiting van de stad worden meegenomen.

Opmerking 3.5

Indiener geeft aan open te staan voor het nadenken over een theatervoorziening op het Bouw&Infrapark.

Commentaar 3.5

De eventuele uitwerking van een locatieonderzoek kan worden opgepakt binnen nog op te stellen het thematische programma Mens&Maatschappij.

Conclusie

De Omgevingsvisie Harderwijk 2040 wordt op de volgende onderdelen gewijzigd:

In visiekaart in paragraaf 4.5 op pagina 125, wordt het studiegebied A28 uitgebreid. Het aangepaste studiegebied A28 zal het Bouw&Infrapark omvatten alsook de N302 van A28 tot Watertorenweg.

Zienswijze 4

Opmerking 4.1

In paragraaf 4.3.3. wordt, volgens indiener, het verenigingsleven in de wijk als zeer belangrijk gezien. Echter kaart indiener aan dat de gemeente het verenigingsleven uit de wijken Stadsweiden, Stadsdennen en Frankrijk laat verdwijnen. Ook is de zaalhuur in De Kiekmure of in De Roef dermate hoog dat het verenigingsleven moeten gaan verhuizen naar een andere wijk of woonplaats of ze moeten hun vereniging gaan opheffen.

Indiener benadrukt dat wanneer de gemeente wil dat het verenigingsleven verder uitbreidt, men eerst moet beginnen met het koesteren van dat wat er momenteel is.

Commentaar 4.1

De gemeente ziet dat het verenigingsleven een belangrijke rol speelt in de samenleving. De Omgevingsvisie stelt ook dat de plekken in de openbare ruimte meer ingezet moeten worden voor ontmoeting van verschillende doelgroepen (paragraaf 4.3.3.6). De uitwerking van deze ambitie vindt plaats in het thematische programma Mens & Maatschappij. De gemeente begrijpt de zorgen van indiener omtrent de kosten van zaalhuur voor verenigingen, en neemt dit aspect mee in de nadere uitwerking in het programma.

Conclusie

De opmerking heeft geen aanleiding gegeven om de Omgevingsvisie Harderwijk 2040 te wijzigen.

Zienswijze 5

Opmerking 5.1

Indiener verzoekt voor het aspect Externe Veiligheid in relatie tot Railverkeer gebruik te maken van de meest recente gegevens (Basisnet).

Commentaar 5.1

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Wanneer zich een ontwikkeling voordoet in de directe nabijheid van het Basisnet spoor, houdt de gemeente zich met betrekking tot de veiligheid in de omgeving aan de regels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) en de Omgevingsregeling.

Opmerking 5.2

Indiener kaart aan dat voor het aspect Geluid in relatie tot railverkeer in een akoestisch onderzoek de wettelijk verplichte brongegevens uit het geluidregister spoor gebruikt dienen te worden. Het gebruik van deze brongegevens borgt dat de toekomstige bewoners geen hogere geluidbelasting gaan ondervinden dan op basis van de wettelijke geluidproductieplafonds verwacht mag worden.

Commentaar 5.2

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Het is vanzelfsprekend dat de gemeente zich zal houden aan hetgeen wettelijk is voorgeschreven over het aspect geluid in relatie tot het railverkeer.

Opmerking 5.3

Indiener vraagt aandacht voor het aspect Trillingen nabij het spoor. Hoewel er geen wettelijke normen bestaan voor trillinghinder in dit soort situaties, is het gewenst dat er in de planvorming wel aandacht voor is. Daarom raadt indiener aan om het aspect trillingen te betrekken in de Omgevingsvisie en de in de toekomst daarop gebaseerde ruimtelijke plannen, waarbij gebruik gemaakt kan worden van de Handreiking Nieuwbouw en Spoortrillingen.

Commentaar 5.3

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. In paragraaf 4.3.2.5. staat aangegeven dat Harderwijk meer regie gaat voeren op het terugdringen van de effecten van bronnen van milieubelasting zoals onder meer trilling bij het spoor/basisnet. Bij de verdere uitwerking hiervan in een programma of het omgevingsplan, zal de gemeente de Handreiking Nieuwbouw en Spoortrillingen betrekken.

Opmerking 5.4

Om de veiligheid van overwegen te vergroten, zijn in de Beleidsagenda Spoorveiligheid 2020-2025, verplichtingen voor initiatiefnemers van wijzigingen van (het gebruik van) een overweg. Hierin wordt onder andere gesteld dat er bij een wijziging van het gebruik van het spoor danwel van de weg een

risicoanalyse opgesteld moet worden met daarin aangegeven hoe een eventuele risicotoename wordt beheerst en gecompenseerd. Een wijziging mag niet leiden tot een afname van de overwegveiligheid, daarnaast geldt vanuit het Strategisch Plan Verkeersveiligheid een verbeteropdracht.

Commentaar 5.4

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. In het geval dit zich voordoet, zal rekening worden gehouden met de Beleidsagenda Spoorveiligheid en het Strategisch Plan Verkeersveiligheid.

Opmerking 5.5

In verband met het borgen van de stabiliteit van de spoorbaan met bijbehorende voorzieningen mag het waterpeil niet wijzigen. Tevens dient de gemeente te borgen dat werkzaamheden geen invloed hebben op de stabiliteit van de spoorbaan met bijbehorende voorzieningen, alsmede op het ongehinderd gebruik van de spoorbaan met bijbehorende voorzieningen. Ook dient de initiatiefnemer schriftelijk aan te tonen dat in het geval van het infiltreren van hemelwater in de nabijheid van de spoorlijn er geen nadelige effecten optreden op de stabiliteit van de hoofdspoorweginfrastructuur met bijbehorende voorzieningen.

Commentaar 5.5

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Bij ontwikkelingen in de nabijheid van het spoor wordt hetgeen is opgemerkt in acht genomen.

Opmerking 5.6

In de Omgevingswet zijn beperkingengebieden voor hoofdspoorwegen vastgelegd (artikel 3.5 Omgevingsbesluit). Binnen deze beperkingengebieden is voor te verrichten activiteiten op grond van artikel 5.1 lid 2 van de Omgevingswet een vergunning van- of melding aan ProRail vereist. De regels hieromtrent staan in hoofdstuk 9 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Commentaar 5.6

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Bij ontwikkelingen in de beperkingengebieden voor hoofdspoorwegen wordt gehandeld in overeenstemming met de regels uit de Omgevingswet en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Opmerking 5.7

Indiener verzoekt de gemeente zorg te dragen dat gronden welke momenteel voorzien zijn van de activiteit Spoorwegdoeleinden of Railverkeer, deze activiteit ook in de toekomst zullen behouden. Ook verzoekt indiener om geen dubbelactiviteiten mogelijk te maken. Indien desondanks een dubbelactiviteit archeologie wordt opgenomen over de activiteit Spoorwegdoeleinden of Railverkeer, dan zou indiener graag zien dat deze dubbelactiviteit aantoonbaar te verwachten archeologische monumenten betreft.

Commentaar 5.7

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Hetgeen hier wordt opgemerkt is niet relevant voor de voorliggende omgevingsvisie. In de transitie van het tijdelijke omgevingsplan naar het definitieve omgevingsplan Harderwijk worden de activiteiten spoordoeleinden en/of railverkeer in beschouwing genomen en wordt bepaald op welke wijze deze – in de geest van de Omgevingswet – worden verwerkt in het omgevingsplan. Wanneer dit aan de orde is, krijgt indiener -indien zij dat nodig acht - de gelegenheid daarover een zienswijze in te dienen.

Opmerking 5.8

In de Omgevingsvisie zijn percelen opgenomen die in eigendom zijn van indiener. In dit kader wordt opgemerkt dat deze percelen - zonder nadrukkelijke schriftelijke toestemming van indiener - niet mogen worden gebruikt. Deze percelen dienen door indiener, haar aannemers of hulpdiensten te allen tijde onbelemmerd toegankelijk te zijn en te blijven met het materieel dat ook momenteel wordt gebruikt voor het uitvoeren van werkzaamheden en in het geval van calamiteiten. Dit geldt ook voor over-Zonderbouwingen en/of overkragingen van deze gronden. Indiener verzoekt de gemeente Harderwijk tevens alle percelen van indiener te voorzien van de activiteit Spoorwegdoeleinden of Railverkeer. Bestaande rechten op percelen van derden ten behoeve van bereikbaarheid van ProRail assets dienen behouden te blijven.

Commentaar 5.8

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. In het tijdelijk deel van het omgevingsplan zijn de geldende rechten vanuit het voorheen geldende bestemmingsplan ongewijzigd overgenomen. In de transitie van het tijdelijke omgevingsplan naar het definitieve omgevingsplan Harderwijk worden de activiteiten spoordoeleinden en/of railverkeer in beschouwing genomen en wordt bepaald op welke wijze deze – in de geest van de Omgevingswet – worden verwerkt in het omgevingsplan. Daarbij zullen ook de bestaande rechten in overweging worden genomen. Wanneer dit aan de orde is, krijgt indiener -indien zij dat nodig acht - de gelegenheid daarover een zienswijze in te dienen.

Opmerking 5.9

Indiener kaart aan dat de binnen het plangebied aanwezige onderstations niet mogen komen te vervallen. Deze onderstations zijn cruciaal voor de elektriciteitsvoorziening van de hoofdspoorweginfrastructuur en daarmee voor de bereikbaarheid van het spoor. Tevens verzoekt indiener de gemeente Harderwijk zorg te dragen dat de onderstations - net als in de huidige situatie - te allen tijde bereikbaar zullen zijn voor onderhouds- en hulpdiensten. Met het oog op potentiële risico's voor het bouwen nabij of boven een onderstation dient de gemeente rekening te houden met een afstand van 10 meter gemeten vanaf de gevels van het onderstation.

Commentaar 5.9

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen en de gemeente zal zich blijven houden aan hetgeen door indiener wordt aangeven.

Opmerking 5.10

De binnen het plangebied aanwezige railgebonden gebouwen en ondergrondse infra, deel uitmakende van de hoofdspoorweginfrastructuur, al dan niet gelegen op percelen van indiener, dienen te allen tijde bereikbaar te zijn en te blijven ten behoeve van het spoorwegbeheer en/of voor hulpdiensten. Indiener kaart aan dat het functioneren van deze voorzieningen mag niet worden beïnvloed door ontwikkelingen in de omgeving.

Commentaar 5.10

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen en de gemeente zal zich blijven houden aan hetgeen door indiener wordt aangeven.

Opmerking 5.11

Indiener ziet de laatste jaren steeds meer verdichting en hoogbouw rond het station. Dit komt de vindbaarheid van een station niet ten goede. Reizigers voelen zich hierdoor onzeker, hetgeen een vorm van stress veroorzaakt. Ondanks dat er bewegwijzering is blijkt uit onderzoek dat zicht op de hoofdingang de beste manier is om het station te vinden. Zichtlijnen naar het station spelen daar een belangrijke rol in en indiener wil graag dat binnen de planontwikkelingen de zichtlijnen geborgd blijven.

Commentaar 5.11

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Bij ontwikkelingen in de nabijheid van het spoor zal de gemeente hetgeen wordt opgemerkt betrekken.

Opmerking 5.12

Hoogbouw rond het station heeft invloed op de windbeleving van de reiziger, aangezien hoogbouw invloed heeft op de windcirculatie/windstromen. Dit kan risico's opleveren voor omliggende bebouwing (zoals schade aan daken/kappen) door veranderende windbelastingen. Het is volgens indiener van belang dat rekening gehouden wordt met de windbeleving op het perron en de risico's van windcirculatie door hoogbouw op de omliggende bebouwing.

Commentaar 5.12

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Windhinder is een aspect van de fysieke leefomgeving. Hierdoor zal dit een van de aspecten zijn die meeweegt in het evenwichtig toedelen van functies aan locaties in het omgevingsplan voor ontwikkelingen waarbij sprake is van hoogbouw.

Opmerking 5.13

Indiener verzoekt de gemeente Harderwijk om bij het maken van plannen rekening te houden met mogelijke schaduwwerking op de zonnepanelen van indiener.

Commentaar 5.13

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Zonlicht en schaduw zijn aspecten van de fysieke leefomgeving die bij ontwikkelingen worden meegenomen in de integrale afweging van alle relevante aspecten.

Opmerking 5.14

Zonnepanelen c.a. op bijvoorbeeld parkeerplaatsen en/of geluidschermen en/of langs spoorwegen kunnen mogelijk een negatief effect hebben op de hoofdspoorweginfrastructuur. Het gaat hier met name om de weerstandsbeïnvloeding (geen aarding/aansluitpunten in buurt van het spoor conform bijgevoegde RLN00398) en diverse aspecten met betrekking tot aansluiting op het hoogspanningsnet, wat moet blijken uit een vereiste EMC (elektromagnetische compatibiliteit) berekening. Ook voor de weerkaatsing van licht van zonnepanelen dient rekening gehouden te worden, zodat aanwezige seinen niet “overstraald” kunnen worden door lichtweerkaatsing door de zonnepanelen.

Indiener adviseert om deze risico's te laten berekenen en voordat gestart wordt met de realisatie van een zonnepark indiener te voorzien van de uitkomsten.

Commentaar 5.14

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Conclusie

De omgevingsvisie Harderwijk 2040 geeft de ambities van de gemeente op hoofdlijnen weer. De uitwerking van deze ambities vindt plaats in programma's en/of het omgevingsplan. De opmerkingen 5.1 t/m 5.14 worden, waar van toepassing, meegenomen in de uitwerking van programma's en/of het omgevingsplan.

De opmerkingen hebben geen aanleiding gegeven om de Omgevingsvisie Harderwijk 2040 te wijzigen.

Zienswijze 6

Opmerking 6.1

Indiener vraagt aandacht voor bedrijven die een belangrijke rol in relatie tot aanleg, behouden en versterken van natuur, landschap, openbaar groen en de daarmee samenhangende economie vervullen. Er wordt verzocht het bestaansrecht van deze bedrijven te erkennen en om qua omgevingswaarden inpassing te geven aan de opgaven en ontwikkelingen welke voor de bedrijven relevant zijn inzake de fysieke leefomgeving. Dit geldt in relatie tot de vigerende vestigingslocatie

alsmede aangaande de uitvoering van werken i.c. 'de plicht' die onze bedrijven hebben om invulling te geven aan de omgevingswaarden, beheer en behoud van de openbare ruimte in brede zin alsmede op het gebied van lokale circulaire economie en duurzaamheid.

Commentaar 6.1

De gemeente erkent dat bedrijven die een rol hebben in relatie tot aanleg, behouden en versterken van natuur, landschap, openbaar groen van belang zijn voor de fysieke leefomgeving. De opmerking van indiener omtrent de omgevingswaarden wordt, waar van toepassing, meegenomen in de nadere uitwerking van de Omgevingsvisie in programma's en/of het omgevingsplan.

Opmerking 6.2

In de visie wordt ruimte gegeven om de stad Harderwijk duurzaam te ontwikkelen op diverse onderdelen, alsmede het creëren van aantrekkelijke stads- en woonwijken. Hierbij is de inbreng en participatie van bedrijven die voor een groot deel van de aanleg, het onderhoud en het beheer van de diverse gronden binnen de gemeente zorgdragen en zorgen voor het agrarische beheer en productie van de omliggende landbouwgronden van belang.

Indiener verzoekt om mogelijkheden te creëren om bestaande bedrijfslocaties te kunnen ontwikkelen alsook te kunnen uitbreiden, alsmede nieuwvestiging mogelijk te maken om uitvoering te kunnen geven aan de in de omgevingsvisie vermelde ambities

Commentaar 6.2

De gemeente erkent het belang van participatie en vindt inbreng van verschillende bedrijven in de uitwerking van de ambities uit de Omgevingsvisie waardevol. Hiervoor zal de gemeente onder andere ruimte bieden bij de uitwerking van programma's.

De gemeente heeft in paragraaf 4.4.6.2 beargumenteerd dat van uitbreiding van terrein voor bedrijfsbebouwing geen sprake kan zijn. De gemeente zet in op intensiever ruimtegebruik, meerlaags bouwen en herstructurering van bestaande bedrijventerreinen. Ook zijn er mogelijkheden bij de buurgemeenten, met name Zeewolde.

Opmerking 6.3

Indiener kaart het belang aan van een goede bereikbaarheid met groot materieel voor bedrijfslocaties en plaatsen waar het werk uitgevoerd wordt. Daarvoor moeten ontsluitingswegen in en rondom de gehele stad goed bruikbaar zijn voor dit materieel. Het betreft onder andere uit (landbouw)voertuigen, motorrijtuigen met beperkte snelheid, werktuigen (graafmachines | shovels) en transportmaterieel.

Indiener verzoekt om bij de aanleg, verandering of onderhoud van alle ontsluitingswegen rekening te houden met het materieel van deze bedrijven.

Commentaar 6.3

De gemeente zal de opmerking van indiener, waar van toepassing, meenemen in de uitwerking van programma's en/of het omgevingsplan.

Opmerking 6.4

De transitie naar een circulaire economie zal voor alle economische sectoren een omschakeling in productie- en logistieke processen betekenen. Hierdoor moeten opdrachtgevers en bedrijven 'anders kijken' naar de reststromen die zij produceren, bijvoorbeeld groenafvalstromen die vrijkomen bij het beheer van groenstroken en wegbermen of grond die beschikbaar komt als gevolg van verschraving van natuurgebieden. Deze afvalstromen worden niet langer gezien als 'waardeloos afval', maar veel meer als potentiële grondstoffen voor nuttige toepassingen. Volgens indiener is voor het uitvoering geven aan een circulaire economie voldoende (buiten)opslag noodzakelijk.

Indiener verzoekt om bij de bedrijfslocaties van indiener voldoende (buiten)opslagmogelijkheden toe te staan en dit expliciet te benoemen in de omgevingsvisie.

Commentaar 6.4

Voor een reactie op deze opmerking wordt verwezen naar commentaar 6.2.

Het toewijzen van (buiten)opslagmogelijkheden voor reststromen wordt niet uitgewerkt in de omgevingsvisie, maar wordt verder uitgewerkt in het nog op te stellen programma Bouw & Infrastructuur en/of het omgevingsplan. Hierbij zal de gemeente zich houden aan de geldende wet- en regelgeving, zoals het Besluit Activiteiten Leefomgeving (Bal). Echter ziet de gemeente geen mogelijkheden voor uitbreiding van terreinen van bedrijfsbebouwing binnen de gemeentegrenzen, zoals beargumenteerd in commentaar 6.2

Opmerking 6.5

Indiener verzoekt om bij de bedrijfslocaties van indiener voldoende mogelijkheden te creëren om energie op te wekken en op te slaan en dit expliciet te benoemen in de omgevingsvisie. Het gaat hier om onder andere zonnepanelen, het opslaan van eigen opgewekte energie in een energiehub en de productie van waterstof in combinatie met een windmolen en/of zonnepanelen.

Commentaar 6.5

Eén van de principes in de omgevingsvisie luidt: "Ten behoeve van het elektriciteitsnetwerk wordt ruimte gereserveerd in iedere wijk voor de noodzakelijke uitbreiding van energienetwerken (bijvoorbeeld: transformatorhuisjes)". De term 'wijk' geldt ook voor bedrijventerreinen die hier als 'wijk' gelden. Zie daarvoor hoofdstuk 5. In het nog op te stellen programma Bouw&Infrastructuur zal het concept van de mobiliteits(wijk)hubs met energieopslag mogelijkheden verder worden onderzocht.

Opmerking 6.6

Verzocht wordt de zienswijze van indiener gegrond te verklaren en conform de beleidslijn van de Omgevingswet, waarbij de gedachte gericht is op 'ja, mits', de ontwerp omgevingsvisie Harderwijk 2040 op grond van de genoemde aspecten gewijzigd vast te stellen i.c. de genoemde aspecten in deze visie c.q. het op te stellen omgevingsplan te betrekken.

Verzocht wordt om samen met indiener te kijken naar reële mogelijkheden om het grondgebied van de gemeente Harderwijk veiliger, mooier en beter te maken. Daarom wordt verzocht om met inachtneming van de opmerkingen 6.1 tot en met 6.6, deze belangen en gevolgen te heroverwegen.

Commentaar 6.6

De opmerkingen 6.1 tot en met 6.6 geven geen aanleiding voor aanpassing van de omgevingsvisie Harderwijk 2040. Wel worden de opmerkingen, waar van toepassing, meegenomen in de nog op te stellen programma's en/of het omgevingsplan.

Conclusie

De opmerkingen hebben geen aanleiding gegeven om de Omgevingsvisie Harderwijk 2040 te wijzigen.

Zienswijze 7

Opmerking 7.1

Indiener vindt dat de gemeente Harderwijk door hoge huurkosten te heffen in het ontmoetingscentrum De Roef, hun eigen doel voorbij gaat. Indiener is blij met het hebben van een vereniging in de buurt. Echter moet door deze hogere huurkosten de bijdrage van de vereniging omhoog. Dit zou volgens indiener niet de bedoeling moeten zijn, aangezien de gemeente Harderwijk graag wil dat het verenigingsleven in de wijken voor iedereen toegankelijk moet zijn en blijven.

Commentaar 7.1

De gemeente ziet dat het verenigingsleven een belangrijke rol speelt in de samenleving. De Omgevingsvisie stelt ook dat de plekken in de openbare ruimte meer ingezet moeten worden voor ontmoeting van verschillende doelgroepen (paragraaf 4.3.3.6). De uitwerking van deze ambitie vindt plaats in het thematische programma Mens & Maatschappij. De gemeente begrijpt de zorgen van indiener omtrent de kosten van zaalhuur voor verenigingen, en neemt dit aspect mee in de nadere uitwerking in het programma.

Conclusie

De opmerking heeft geen aanleiding gegeven om de Omgevingsvisie Harderwijk 2040 te wijzigen.

Zienswijze 8

Opmerking 8.1

Indiener vraagt om op een passende wijze rekening te (blijven) houden met de aanwezigheid van de bestaande vitale infrastructuur in de Omgevingsvisie en in de doorvertaling naar een Omgevingsplan. In het bijzonder wordt aandacht gevraagd voor een ongestoorde ligging gedurende de gehele levensfase van een hoogspanningsverbinding.

Commentaar 8.1

Eén van de principes in de omgevingsvisie luidt: “Ten behoeve van het elektriciteitsnetwerk wordt ruimte gereserveerd in iedere wijk voor de noodzakelijke uitbreiding van energienetwerken (bijvoorbeeld: transformatorhuisjes)”. De term ‘wijk’ geldt ook voor bedrijventerreinen die hier als ‘wijk’ gelden. Zie daarvoor hoofdstuk 5 van de Omgevingsvisie Harderwijk 2040.

Opmerking 8.2

Indiener geeft aan ruimte nodig te hebben voor netuitbreidingen en -wijziging. Om deze toekomstige ontwikkelingen zo snel mogelijk uit te kunnen voeren vraagt indiener om het ruimtebeslag uit het Investeringsplan van indiener op te nemen c.q. te vermelden in de omgevingsvisie.

Commentaar 8.2

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Ook heeft de gemeente kennis genomen van het Investeringsplan van indiener en zal, waar van toepassing, de plannen van indiener meenemen bij de uitwerking van programma's en het omgevingsplan.

Opmerking 8.3

In de ontwerp Omgevingsvisie is in meerdere speerpunten beschreven dat de gemeente ontwikkeling wil stimuleren. Indiener staat niet afwijzend tegenover de ontwikkelbehoefte van de gemeente en blijft graag in gesprek over de toekomstige invulling van deze ontwikkelingen.

Ook wijst indiener erop dat de aanwezigheid van hoogspanningsverbindingen beperkingen kunnen opleveren voor het gebruik van de gronden. Zo gelden er bijvoorbeeld veiligheidsafstanden en is het van belang dat hoogspanningsverbindingen te allen tijde bereikbaar zijn en blijven voor onderhoud, storingen en/of calamiteiten. Indiener vraagt, indien de gemeente ontwikkelingen mogelijk maakt in de nabijheid van het hoogspanningsnet, hierover vroegtijdig in contact te treden.

Commentaar 8.3

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Bij ontwikkelingen in de nabijheid van hoogspanningsverbindingen zullen de veiligheidsafstanden in acht genomen worden. Bij aanpassingen in het omgevingsplan voor dit aspect, wordt indiener betrokken en in de gelegenheid gesteld een zienswijze in te dienen.

Opmerking 8.4

Indiener wijst op de 'belemmerende strook' van het hoogspanningsnet bij zonnepanelen en zonneparken. In de omgevingsvisie wordt gesproken over het plaatsen van zonnepanelen op bijvoorbeeld bestaande gebouwen. Wanneer in dit gebied ontwikkeld wordt, adviseert indiener om tijdig contact op te nemen bij de voorbereiding van plannen.

Ook wijst indiener erop dat op het kabelbed van een ondergrondse verbinding een zonnepark niet is toegestaan.

Commentaar 8.4

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Er zal bij ontwikkeling rekening worden gehouden met geldende regels over dit aspect.

Opmerking 8.5

Indiener verzoekt de gemeente om bij initiatieven van windturbines in de nabijheid van het hoogspanningsnet rekening te houden met de aan te houden afstand uit het Handboek Risicozonering Windturbines.

Commentaar 8.5

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Er zal rekening worden gehouden met de afstand uit het Handboek Risicozonering Windturbines.

Opmerking 8.6

Indiener wijst erop dat bij het toestaan van kleinschalige windturbines op eigen erf er aan een minimale afstand van 2x nominaal toerental dient te worden voldaan ten opzichte van een bovengrondse hoogspanningsverbinding. Met betrekking tot ondergrondse hoogspanningsverbindingen dient een minimale afstand van 25 meter vanaf de buitenste kabel te worden aangehouden.

Bij de verdere uitwerking naar een omgevingsplan verzoekt indiener om hiervoor aanvullende voorwaarden op te nemen met betrekking tot de aan te houden afstand, zodat de veiligheid en leveringszekerheid van de hoogspanningsverbindingen geborgd blijft.

Naar aanleiding van jurisprudentie door de Raad van State is in de uitspraak onder andere bepaald dat regels moeten worden gesteld om daarmee de kans c.q. falen van de windturbine en daarmee een risico op onderbreking van de energielevering te voorkomen. Dit dient te worden geborgd in de regels van een bestemmingsplan en/of een (omgevings)vergunning. Vandaar dat indiener graag een uitzondering opgenomen wilt hebben dat hierop getoetst wordt door het bevoegd gezag door een aanpassing van de beleidsregels.

Commentaar 8.6

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. De geldende afstanden zullen in acht worden genomen in het geval kleinschalige windturbines op eigen erf worden toegelaten. Dit wordt verder uitgewerkt in de transitie fase van het tijdelijk omgevingsplan naar het definitieve omgevingsplan. Indiener wordt in die fase betrokken en in de gelegenheid gesteld een zienswijze in te dienen.

Opmerking 8.7

Wijzigingen van het grondwaterpeil kunnen gevolgen hebben voor de fundering van de hoogspanningsinfrastructuur. Indiener benadrukt dat bij veranderingen van het huidige peil met meer of minder dan 20 cm onderbouwd moet worden welk effect dit heeft op de fundering van masten. Indiener wenst betrokken te zijn bij dergelijke plannen.

Commentaar 8.7

Op de flanken van de Veluwe volgen de grondwaterstanden de natuurkundige mechanismen. In de Harderwijkse (Veluwe) situatie is daar niet in te sturen (behoudens lokaal draineren). Er bestaat bij 'hoge gronden' geen "huidig en constant (streef)peil". De grondwaterstand varieert van nature met de seizoenen/klimaatverandering mee en op veel plekken is de variatie over maanden aanzienlijk meer dan 20cm. De gemeente zal, waar nodig indiener betrekken bij waterhuishoudkundige maatregelen.

Opmerking 8.8

Indiener staat niet afwijzend tegenover het vergroenen van de gemeente, echter vraagt indiener wel aandacht voor diepwortelende beplanting of bomen nabij ondergrondse verbindingen en hoog opgaande beplanting of bomen nabij bovengronds hoogspanningsverbindingen. Omdat deze schade kunnen veroorzaken aan de verbindingen wilt indiener graag in gesprek blijven met de gemeente hoe op een verantwoorde wijze invulling kan worden geven aan deze ontwikkelingsbehoefte.

Daarnaast geeft indiener aan binnen de belemmerde strook heide en/of andere laagblijvende beplanting toe te staan.

Commentaar 8.8

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. In het tijdelijk deel van het omgevingsplan zijn de regels die opgenomen over dit aspect ongewijzigd overgenomen. In de transitie van het tijdelijke omgevingsplan naar het definitieve omgevingsplan Harderwijk worden de activiteiten in de nabijheid van hoogspanningsverbindingen in beschouwing genomen en wordt bepaald op welke wijze deze – in de geest van de Omgevingswet – worden verwerkt in het omgevingsplan. Wanneer dit aan de orde is, wordt indiener betrokken en krijgt -indien zij dat nodig acht - de gelegenheid daarover een zienswijze in te dienen.

Opmerking 8.9

Indiener verzoekt om ontwikkelingen die mogelijk de betrouwbaarheid en veiligheid van het functioneren kunnen schaden, vooraf af te stemmen met indiener en pas toe te staan na een positief verkregen schriftelijk advies van indiener.

Commentaar 8.9

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Uitgangspunt is dat ontwikkelingen geen negatief effect hebben op de betrouwbaarheid en veiligheid van het functioneren.

Opmerking 8.10

Indiener vraagt om bij toekomstige ontwikkelingen in de nabijheid van hoogspanningsinfrastructuur indiener te betrekken zodat indiener tijdig aan kan geven of plannen (technisch) uitvoerbaar zijn en de leveringszekerheid en veiligheid van de hoogspanningsverbinding niet in het geding komt.

Commentaar 8.10

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Alle toekomstige ontwikkelingen waarvoor een procedure nodig is worden op de gebruikelijke wijze gepubliceerd via www.officiëlebekendmakingen.nl. Waar nodig worden belanghebbenden betrokken in de overleg fase voorafgaand aan het besluit. Dit geldt ook voor ontwikkelingen in de nabijheid van de hoogspanningsinfrastructuur.

Opmerking 8.11

Indiener wijst op de staalkaart "Elektriciteit en gas in het Omgevingsplan" inclusief bijbehorende voorbeeldregels. De staalkaart betreft een handreiking om gemeentelijke ambities in samenhang met ambities op het gebied van energievoorzieningen bij elkaar te brengen in het Omgevingsplan.

Indiener nodigt de gemeente uit om gebruik te maken van de Staalkaart bij het opstellen van een Omgevingsplan en vervolgens samen mee te denken in het op duurzame wijze opnemen van het hoogspanningsnet in Omgevingsplannen.

Commentaar 8.11

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Op het moment dat de regels voor energie-infrastructuur (zowel boven- als ondergronds) uit het tijdelijk deel van het omgevingsplan worden omgezet naar het definitieve omgevingsplan, zal de staalkaart "Elektriciteit en gas in het Omgevingsplan" zeker in beschouwing worden genomen. Waar nodig zal de gemeente met indiener contact zoeken over het aanbod om hierover mee te denken.

Opmerking 8.12

Indiener wilt erop attenderen dat bij het aanwijzen van vogelweidegebieden een grote kans is op stijging van draadslachtoffers en het onderhoud van de hoogspanningsverbindingen bemoeilijkt.

Indiener is hier geen voorstander van en vraagt de gemeente om bij het aanwijzen van deze gebieden rekening te houden met de hoogspanningsverbinding(en).

Commentaar 8.12

In de omgevingsvisie zijn geen vogelweidegebieden aangewezen. In de ontwikkeling van het programma Natuurlijk systeem zal dit aspect meegenomen worden. Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 8.13

Indiener verzoekt om bij het aanwijzen van een waterretentiegebied rekening te houden met de hoogspanningsverbindingen en dit af te stemmen met indiener. Wanneer de ondergrond van masten en/of een kabel wijzigt, kan dit volgens indiener gevolgen hebben voor de leveringszekerheid en veiligheid van een hoogspanningsverbinding.

Commentaar 8.13

In de transitie van het tijdelijke omgevingsplan naar het definitieve omgevingsplan Harderwijk worden de activiteiten in en aanwijzing van waterretentiegebieden in beschouwing genomen en wordt bepaald op welke wijze deze – in de geest van de Omgevingswet – worden verwerkt in het omgevingsplan. Wanneer dit aan de orde is, wordt indiener betrokken en krijgt -indien zij dat nodig acht - de gelegenheid daarover een zienswijze in te dienen.

Opmerking 8.14

Indien er waterkeringen worden versterkt/verhoogd binnen de belemmerde strook van een hoogspanningsverbinding, verzoekt indiener vooraf overleg met indiener te plegen. Reden hiervoor is dat aan veiligheidsnormeringen voldaan moet worden qua afstand tussen de ondergrond tot aan de draden van een hoogspanningsverbinding.

Commentaar 8.14

Dat is niet van toepassing. Harderwijk kent geen primaire waterkeringen met veiligheidsnormeringen.

Opmerking 8.15

Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning wilt indiener de gemeente adviseren om de initiatiefnemers, vooraf aan de verlening, een gesprek aan te laten gaan met indiener. Op deze manier kan indiener voorwaarden stellen voor de uit te voeren (bouw)werken en toetsen of de plannen (technisch) realiseerbaar en toelaatbaar zijn. Eventuele wijzigingen kunnen dan worden verwerkt in de tekening en dan kan het bevoegd gezag een omgevingsvergunning verlenen aan de hand van de juiste tekeningen.

Indiener benadrukt dat een bevoegd gezag verplicht is om advies in te winnen bij de netbeheerder volgens de regels van een bestemmingsplan (red. sinds 1 januari 2024 zijn bestemmingsplannen opgenomen in het omgevingsplan) voordat een omgevingsvergunning kan worden verleend.

Commentaar 8.15

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Wanneer er een verplichting geldt om vooraf advies in te winnen bij de netbeheerder wordt daar vanzelfsprekend opvolging aan gegeven.

Opmerking 8.16

Indiener vraagt voor het toestaan van vergunning vrije activiteiten een uitzondering te maken in gebieden waar zich de belemmerde strook van een hoogspanningsverbinding bevindt. Bijvoorbeeld het vergunning vrij toestaan van een uitbreiding van een schuur binnen de belemmerde strook kan risico's met zich meebrengen.

Commentaar 8.16

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Dit aspect is wordt verder in overweging genomen op het moment dat de regels uit het tijdelijk omgevingsplan– volgens de geest van de Omgevingswet - omgezet worden naar het definitieve omgevingsplan.

Opmerking 8.17

Bij de ontwikkeling van een bedrijventerrein verzoekt indiener om een uitsluiting van BRZO-bedrijven in de directe nabijheid van hoogspanningsinfrastructuur, omdat deze bedrijven van invloed kunnen zijn op de leveringszekerheid van indiener.

Commentaar 8.17

Deze opmerking wordt meegenomen bij het opstellen van het omgevingsplan.

Opmerking 8.18

Indiener adviseert om bij het wijzigen van een bestemming afstemming met indiener te hebben over de gewenste ontwikkelingen. Dit omdat de meeste bestemmingen verschillende afstanden onder de NEN-veiligheidsnorm hebben.

Commentaar 8.18

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Wanneer er ontwikkelingen zijn waarvoor het relevant is om afstemming te zoeken, wordt dit gedaan. Verder zullen de NEN-veiligheidsnormen in beschouwing genomen worden bij ontwikkelingen.

Conclusie

De opmerkingen hebben geen aanleiding gegeven om de Omgevingsvisie Harderwijk 2040 te wijzigen.

Zienswijze 9

Opmerking 9.1

Indiener vindt de concept Omgevingsvisie Harderwijk 2040 een mooi plan en verwijst voor de opmerkingen naar de opmerkingen van zienswijze 11.

Commentaar 9.1

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Voor de gemeentelijke reactie op opmerkingen uit zienswijze 11 wordt verwezen naar de behandeling verderop in deze commentaarnota.

Conclusie

De opmerking heeft geen aanleiding gegeven om de Omgevingsvisie Harderwijk 2040 te wijzigen.

Zienswijze 10

Opmerking 10.1

In paragraaf 4.3.4 (Inwoners in kwetsbare situaties) wordt het project Knarrenhof benoemd. Door de toenemende vergrijzing en ontoereikende zorg, vraagt indiener om meer urgentie voor het ontwikkelen van Knarrenhofjes of Meergeneratiehofjes.

Commentaar 10.1

Het uitwerken van maatregelen om doelen te verwezenlijken hoort thuis in het thematische programma Bouw&Infrastructuur, onderdeel volkshuisvestelijk programma. De gemeente gaat als onderdeel van dit programma uitwerken op welke wijze samensterk-concepten kunnen worden uitgewerkt.

Opmerking 10.2

Volgens indiener verschilt het woord “collectieve woonvormen” of “cluster woningen” in hun vorm van een “Knarrenhof” of “Meergeneratie Hof”. Een belangrijk verschil hierin is dat het concept

behouden blijft, doordat nieuwe kopers of huurders vanuit dezelfde gedachten de woningen overnemen of kopen waarbij de woningvoorraad voor deze groep mensen behouden blijft.

Commentaar 10.2

De gemeente gebruikt samensterk-woonconcepten waarbij verschillende uitwerkingen mogelijk zijn. Ook het concept van de Knarrenhof kan steun verwachten waarbij bij de aanbesteding de daarvoor bestaande regelgeving moet worden gehanteerd. De gemeente spreekt geen voorkeur uit, omdat dat niet kan binnen de regelgeving van de Europese dienstenrichtlijn .

Opmerking 10.3

In paragraaf 4.3.4.2. (Verbinding rondom wijkcentra: ondersteuning en zorg nabij) staat beschreven hoe nieuwe woonvormen kunnen bijdragen aan de zorgbehoefte.

Indiener vraagt daarbij aandacht voor extra investeringen, bijvoorbeeld door een deel uit het Zorgbudget te investeren in kleinschalige woonvormen zoals een Knarrenhof. Ook vraagt indiener extra aandacht voor de voordelen van collectieve woonvormen, namelijk het bieden van betaalbare levensloop bestendige woningen, het activeren, stimuleren en omzien naar elkaar in verschillende cohorten aan leeftijden en het makkelijk en efficiënt bedienen van zorgaanbieders aan hun klanten.

Commentaar 10.3

Het uitwerken van maatregelen om doelen te verwezenlijken hoort thuis in het thematische programma Bouw&Infrastructuur, onderdeel volkshuisvestelijk programma. De gemeente gaat als onderdeel van dit programma uitwerken op welke wijze samensterk-concepten kunnen worden uitgewerkt.

Opmerking 10.4

In paragraaf 4.4.3.4 (Een passende woning voor iedereen) staat beschreven dat woonplek en woonomgeving zo veel mogelijk moeten worden afgestemd op de behoeften. Voor ouderen is de aanwezigheid van voorzieningen daarbij essentieel.

Indiener vraagt om een meer concrete invulling omtrent het senioren woon- en zorgprobleem. Hierbij wordt verwezen naar de woningopgave in de regio Noord-Veluwe en de oplossing van geclusterde woonvormen.

Commentaar 10.4

Het uitwerken van maatregelen om doelen te verwezenlijken hoort thuis in het thematische programma Bouw&Infrastructuur, onderdeel volkshuisvestelijk programma. De gemeente gaat als onderdeel van dit programma uitwerken op welke wijze samensterk-concepten kunnen worden uitgewerkt.

Conclusie

De opmerkingen hebben geen aanleiding gegeven om de Omgevingsvisie Harderwijk 2040 te wijzigen.

Zienswijze 11

Opmerking 11.1

Op pagina 12 wordt de vraag gesteld welke stad we willen zijn. Het antwoord dat dit ligt besloten in de historie en dat Harderwijk trots is op haar verleden en dat koestert, wordt ten zeerste onderschreven door indiener.

Commentaar 11.1

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 11.2

Op pagina 12 wordt geschreven dat toeristische attracties en aansprekende evenementen dagelijks veel mensen naar de stad trekken.

Indiener onderkent dit, maar is van mening dat dit ook of zelfs in nog in meerdere mate geldt voor ons cultureel erfgoed.

Commentaar 11.2

Met de term 'toeristische attracties' wordt ook het cultureel erfgoed bedoeld. Ter verduidelijking zal de tekst aangepast worden (zie conclusies).

Opmerking 11.3

In paragraaf 1.5.1, pagina 15 wordt de alliantiebenadering toegelicht. Naast het punt "Het domein Stad en omgeving en het domein Mens en Maatschappij aan elkaar koppelt (zoeken naar samenhang)", verzoekt indiener het punt "mede gericht is op het in contact komen met de geschiedenis van Harderwijk (weten waar je vandaan komt)" toe te voegen.

Commentaar 11.3

In de Omgevingsvisie Harderwijk 2040, paragraaf 1.5.1, is de tekst die indiener verzoekt op te nemen, al aanwezig.

Opmerking 11.4

Op pagina 15 wordt de alliantiebenadering toegelicht. Bij punt 3 De Alliantie van Bebouwing en Infrastructuur, wil indiener benadrukken dat de monumenten van Harderwijk niet voor enige decennia zijn neergezet, maar hun waarde vaak al eeuwenlang wordt aangetoond.

Commentaar 11.4

In de tekst wordt dat niet ontkend maar zelfs expliciet bevestigd.

Opmerking 11.5

Indiener is positief te spreken over de vastlegging van herkenbare historische structuurdragers in de basisstructuur. Ook wordt onderschreven dat van initiatiefnemers van nieuwe bouwplannen geëist wordt dat ze een bijdrage leveren aan de basisstructuur en dus de herkenbare historische structuurdragers.

Indiener geeft aan deze uitspraak positief te bejegenen en de uitwerking daarvan kritisch, opbouwend van toon volgen en daar waar nodig de aandacht hierop (blijven) vestigen.

Commentaar 11.5

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 11.6

In paragraaf 3.5 wordt de historische structuurdragers uit de alliantiebenadering beschreven.

Indiener vindt deze uitwerking van de historische structuurdragers gedeeltelijk passen bij opmerking 11.5, maar benadrukt ook dat deze tekst vaag en vreemd is. Zo is volgens indiener historie overal te vinden, kent de tekst een opsomming van losse elementen zonder verbinding en worden woorden als 'rijke verleden' en 'historische' te vaak gebruikt zonder verdieping. Daarnaast benadrukt indiener dat historische achtergrond en militair verleden als aparte termen worden gebruikt, terwijl ook een militair verleden een historische achtergrond heeft. Volgens indiener past hier beter "historische achtergrond met onder andere een militair verleden".

Commentaar 11.6

De gemeente begrijpt dat de tekst voor meerdere uitleg vatbaar is en past de tekst aan (zie conclusies).

Opmerking 11.7

Indiener vindt de basisstructuurkaart (pagina 27) onduidelijk en incompleet. Zo zou de kaart geen Natura2000 gebieden aangeven en wordt de historische structuur gemist. Ook is het onduidelijk wat er bedoeld wordt met 'historische plek', aangezien alles historie herbergt.

Indiener vraagt om meer duidelijkheid te geven over de basisstructuurkaart en deze compleet te maken.

Commentaar 11.7

De basisstructuur is gebaseerd op 4 structuren. Voor de ontbrekende schakels in de structuren gebaseerd op groen en water is er voor gekozen om naar oude wegenstructuren en militair verleden te kijken. Het is niet de bedoeling om in de basisstructuur een compleet overzicht te geven van al het cultureel erfgoed. In het thematische programma Bouw&Infrastructuur kan uitgewerkt worden op welke wijze cultureel erfgoed een geïntegreerd onderdeel wordt bij iedere ontwikkeling.

Opmerking 11.8

Indiener is blij dat, met betrekking tot de Alliantie water en natuur, de cultuurhistorische natuur erkend en behouden wordt, zoals bijvoorbeeld de houtwallen.

Commentaar 11.8

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 11.9

Op pagina 39 wordt beschreven: 'De historische vestinggordel rond de binnenstad maakt onderdeel uit van het vasthouden van water en functioneert als waterretentiebekken'.

Indiener onderschrijft deze tekst en is daarnaast voorstander om deze vestinggordel te versterken aan de noord- en oostkant van de stad, voor zowel de water- als de groenstructuur.

Commentaar 11.9

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 11.10

Indiener vindt het goed dat op de themakaart water (pagina 43) naast de Beekdal Hierdense beek ook de andere historische beken aangegeven worden.

Commentaar 11.10

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 11.11

Indiener onderschrijft de waardevolle tekst over het cultuurhistorisch landschap en groen in Harderwijk (paragraaf 4.2.4.6).

Commentaar 11.11

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 11.12

Op pagina 70 wordt de binnenstad beschreven als de 'natuurlijke huiskamer van de Harderwijker samenleving en daarmee een bijzondere 'wijk' '. Indiener erkent het feit dat erfgoed van belang is voor het huiskamergevoel.

Commentaar 11.12

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 11.13

Indiener onderschrijft de tekst uit paragraaf 4.3.3.5. Cultuur, identiteit, erfgoed. Daarnaast wordt benadrukt dat monumenten en cultureel erfgoed het waard zijn beschermd te worden en dat samenwerking met bewoners op dit gebied van groot belang is.

Commentaar 11.13

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 11.14

Hoewel opmerking 11.13 onderschreven wordt, waarschuwt indiener voor knelpunten bij uitvoering van beleid en de bescherming van monumenten en cultureel erfgoed en noemt hierbij enkele voorbeelden in de binnenstad. Indiener vraagt om een uitbreiding van beleid om monumenten daadwerkelijk te beschermen en daarbij de verplichting bij verbouwing of verkoop van een monumentaal pand om voorwaarden te stellen zoals het opstellen van een beschrijving van de bouwhistorie. Ook is hierbij toezicht op uitvoering van het plan van belang.

Commentaar 11.14

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. De opmerking over de bescherming van monumenten wordt meegenomen in het nog op te stellen programma Bouw&Infrastructuur.

Opmerking 11.15

In paragraaf 4.2.1 wordt een beschrijving van omgevingskwaliteit gegeven voor het welbevinden van de inwoners. Indiener geeft aan deze tekst volledig te onderschrijven.

Ook onderschrijft indiener het 4^e en 5^e principe ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit.

Commentaar 11.15

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 11.16

Indiener vindt het goed dat de commissie omgevingskwaliteit er is, maar benadrukt de uitspraken kritisch maar altijd opbouwend te volgen en daar waar nodig te voorzien van commentaar.

Commentaar 11.16

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 11.17

Indiener vraagt aandacht voor het versterken van historische zichtlijnen naar het water vanaf de Vischpoort en Boulevard.

Commentaar 11.17

Het belang van het beschermen van historische zichtlijnen wordt herkend. De opmerking zal worden meegegeven aan het gebiedsprogramma Stedelijk gebied, onderdeel Waterfront.

Opmerking 11.18

Indiener is blij met het initiatief om de gebouwen uit de naoorlogse periode te inventariseren.

Daarnaast wordt met klem gevraagd om alle monumenten of ze nu op de gemeentelijke of rijksmonumentenlijst staan, alsook beeldbepalende panden, beeldende kunst en gevelornamenten, te beschrijven, zowel het interieur als exterieur, en te voorzien van (foto-) documentatie. Ook vraagt indiener met klem om deze beschrijvingen onderdeel uit te laten maken van uitwerkingsplannen en dat een vaste gemeentelijke medewerker met kennis en kunde van erfgoed dit (beheer en behoud) in zijn/haar portefeuille krijgt.

Commentaar 11.18

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Het bereiken van de doelen, de wijze waarop en de benodigde maatregelen worden onderdeel van het programma Bouw&Infrastructuur. Het voorstel van indiener wordt meegenomen in de nadere uitwerking van dit programma.

Opmerking 11.19

Indiener wijst op het herinrichtingsplan van het Kloosterplein uit 2008. Met de ambitie uit de Omgevingsvisie voor de metamorfose van het Kloosterplein, vraagt indiener om deze herinrichting snel uit te voeren, omdat er gevreesd wordt voor uitstel. Ook worden zorgen geuit over het verplaatsen van het Marius van Dokkummuseum naar het kloosterplein en hoe publieksstromen te voet, op de fiets en per auto de entree naar dit museum zullen moeten vinden.

Commentaar 11.19

De metamorfose van het Kloosterplein is onderdeel van het gebiedsprogramma Binnenstad (Uitvoeringsagenda Binnenstad). De opmerking zal worden meegegeven aan het projectteam Uitvoeringsagenda Binnenstad alsmede de zorgen die indiener uit over het Marius van Dokkummuseum. De zorg over uitstel kan niet direct worden weg genomen aangezien een en ander samenhangt met de beschikbaarheid van voldoende middelen maar met het opnemen in de omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat zij het serieus neemt en borgt in de omgevingsvisie.

Opmerking 11.20

Indiener onderschrijft de tekst over de omgevingseffecten van horeca (pagina 98) en benadrukt dat indiener respect van de horeca verwacht jegens deze historische gebouwen waarin ze gehuisvest zijn of tegenaan gebouwd zijn. Daarbij gaat het niet alleen over overlast van buurtbewoners, maar ook om schade aan het historische karakter. Indiener hoopt dat dit meegenomen wordt in de uitwerkingsplannen en dat bevoegd personeel zoals BOA's daadwerkelijk uitvoering geven aan hun taken in deze.

Commentaar 11.20

In paragraaf 4.4.2.2 wordt beschreven hoe de commissie Omgevingskwaliteit toeziet op bouwplannen. Het gedrag van inwoners/ondernemers geeft aanleiding tot ingrijpen wanneer regels worden overtreden.

Opmerking 11.21

Indiener onderschrijft de tekst over de waarde van historie voor toeristen (pagina 119), maar waarschuwt hierbij dat de gemeente dan ook zichzelf verplicht deze rijke historie te beschermen. Indiener stelt voor om de volgorde in de opsomming aan te passen naar: historische binnenstad, Stadsmuseum, het Marius van Dokkummuseum etc.

Commentaar 11.21

De Omgevingsvisie Harderwijk 2040 met haar ambities is zelfbindend voor de gemeente Harderwijk. Bij vaststelling zal de gemeenteraad de visie gebruiken om ontwikkelingen te toetsen aan de beschreven ambities en visie van de gemeente. Om deze ambities te bereiken zal de gemeente deze verder uitwerken in programma's en/of in het omgevingsplan.

De tekst wordt aangepast naar het voorstel van indiener.

Opmerking 11.22

Indiener onderschrijft de tekst: "De gemeente ondersteunt Veluwe Agenda 2030: • Beschermen en versterken stamkapitaal: robuuste natuurnetwerken, vitaal landschap en beleefbaar erfgoed." In paragraaf 4.4.6.6 op pagina 120.

Commentaar 11.22

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 11.23

Indiener onderschrijft de tekst over het natuurlijk systeem van de binnenstad (paragraaf 5.2). Hierbij wordt benadrukt dat bij het streven om de stadsgrachten in haar volle omvang te herstellen, met name de Kuipwal en Scheepssingel, ook de nodige groenvoorzieningen van belang zijn.

Daarnaast zou volgens indiener de Vitringasingel beter ingericht kunnen worden door minder verkeer en de groenstructuur die de loop van de stadsgracht accentueert.

Indiener mist in de tekst de toekomst van het Dolfinarium en haar directe omgeving. In deze discussie wilt indiener graag een rol spelen, met name met het oog op het vrijhouden van en mogelijk versterken van de historische zichtlijnen vanaf de stadsmuur en poorten naar het water (Zuiderzee).

Commentaar 11.23

De opmerking over het groen bij zowel het herstel van grachten als bij de Vitringasingel zijn geborgd, omdat deze zijn opgenomen in de basisstructuur.

In het kader op pagina 118 staat een korte visie op de toekomst van het Dolfinarium. Binnen het gebiedsprogramma Stedelijk gebied onderdeel Waterfront wordt nagedacht over de invulling van een deel van de Dolfinariumeiland. Binnen dit project vinden ook gesprekken met de directie van het Dolfinarium plaats. De suggestie van het vrijhouden van historische zichtlijnen wordt meegegeven aan het projectteam.

Opmerking 11.24

Indiener vindt het autovrij maken van de binnenstad een zeer ambitieus plan, maar ondersteunt dit plan volledig.

Commentaar 11.24

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 11.25

p. 128, 2e bullit Er zijn zorgen voor wat betreft het groen onderhoudsniveau; de zorg van monumenten:

Commentaar Herderewich: zorg voor totale ommuring van binnenstad met aanpalend groen, dat goed onderhouden moet worden. Met betrekking tot de zorg voor monumenten, zie eerdere opmerkingen.

Commentaar 11.25

De gemeente begrijpt dat zorg voor monumenten verder reikt dan uitsluitend het gebouw. Ook zorg voor de omgeving van historische gebouwen en plekken verdient aandacht. De opmerking wordt meegegeven aan het Stadsbedrijf.

Opmerking 11.26

Indiener benadrukt het belang van het herontwikkelen van de Vuldersbrink (paragraaf 5.2 Binnenstad, pagina 128). Hierbij wordt aangeraden een masterplan op te stellen door een architect

met een bevlogen visie. Daarnaast moet woningbouw drager blijven van dit gebied, maar met aandacht voor duurzaamheid, groen en sociale veiligheid.

Commentaar 11.26

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 11.27

Indiener benadrukt het belang van het behouden van de historische zichtlijnen vanaf de stadsmuur en poorten naar het water (Zuiderzee) en deze te versterken waar mogelijk.

Voor het historisch havenkwartier stelt indiener voor de woonboten te verplaatsen naar een ander deel van de haven en hier met name historische boten, de bruine vloot en stoomboten te laten aanmeren. Ook zou volgens indiener de Scheepssingel toegevoegd moeten worden aan deze historische haven en moeten historische scheepshellingen weer zichtbaar gemaakt worden in het groen.

Commentaar 11.27

Het belang van het beschermen van historische zichtlijnen wordt herkend. De opmerking zal worden meegegeven aan het gebiedsprogramma Stedelijk gebied, onderdeel Waterfront.

Het bereiken van de doelen, de wijze waarop en de benodigde maatregelen worden onderdeel van het programma Bouw&Infrastructuur.

Opmerking 11.28

In paragraaf 5.21 (pagina 147) worden de ideeën en zorgen na aanleiding van de participatie benoemd. In punt 5 wordt beschreven "Het ontwikkelen van een heldere visie voor de stad, met focus op specifieke gebieden zoals de waterkant en de binnenstad".

Indiener stelt hierbij voor om een eenduidige visie op Harderwijk vervat in een algemeen thema op te stellen, zoals Harderwijk 'garnizoenstad', Harderwijk 'vestingstad' of Harderwijk 'Hanzestad'. Dit thema wordt vervolgens in al het beleid centraal gesteld en uitdragen. Ook worden hieraan vraagstukken getoetst. Mogelijke thema's zijn: gastvrije stad, stad van passanten, hoofdstad van de Veluwe. Problemen met de thema's garnizoen, vesting en hanze is dat andere ook belangwekkende thema's zoals universiteit daarin niet vervat is en dat vele andere steden dit thema al gekozen hebben.

Commentaar 11.28

De suggestie van de indiener heeft te maken met city-marketing. Zeer geschikt om een stad of gemeente te promoten. Dit is een onderwerp dat iets anders voorstaat dan een omgevingsvisie. Het woord visie is wellicht minder geschikt voor dit doel. De vraag komt in breder verband aan de orde in de regionale samenwerking met Ermelo, Zeewolde en Putten.

Opmerking 11.29

Punt 6 van de participatie conclusies beschrijft: “De behoefte aan beter onderhoud van openbare ruimtes, inclusief wegen, trottoirs en parken”.

Deze conclusie wordt door indiener ondersteund. Verschillende straten die een onderhoudsbeurt nodig hebben worden door indiener benoemd en hierbij wordt voorgesteld een gewenst beeldkwaliteitsplan van bestrating en een reclameborden/sandwichborden beleid toe te voegen. Ook zou daar waar nodig meubilair en groen toegevoegd moeten worden.

Commentaar 11.29

De opmerkingen op pagina komen voort uit de participatie en worden breed gedragen. Het betreft hier uitvoeringszaken die bij uitstek geschikt zijn om op te nemen in een nog op te stellen programma Bouw&Infrastructuur, onderdeel Beheer Openbare Ruimte.

Opmerking 11.30

Punt 9 van de participatie conclusies beschrijft: “Het verlangen naar een autovrije of autoluwe binnenstad, met verbeterde parkeervoorzieningen en alternatieve vervoersmogelijkheden”.

Indiener stelt voor dit ook uit te breiden naar fietsen, door openbare stallingen aan rand van binnenstad te plaatsen en zo min mogelijk fietsen te laten plaatsen in de winkelstraten en tegen monumentale muren.

Commentaar 11.30

Met alternatieve vervoerswijzen wordt ook op fietsen gedoeld en andere alternatieven. Zie daarvoor het thema mobiliteit en infrastructuur. Implementatie van het S.T.O.M.P.-principe, waaronder fietsen, zal worden uitgewerkt in nog op te stellen programma Bouw&Infrastructuur en/of gebiedsprogramma's.

Opmerking 11.31

Indiener benadrukt het belang van goede handhaving op de in de omgevingsvisie benoemde plannen.

Hierbij kan en wil indiener aan de voorkant, op haar gebied een goede rol spelen. Daarvoor zal zij een Visie Gebouwd cultureel erfgoed presenteren aan de inwoners van de stad en burgemeester en wethouders van de gemeente Harderwijk.

Commentaar 11.31

De suggestie van indiener wordt gewaardeerd. Veel meer als eerder zullen partijen worden betrokken bij ruimtelijke plannen op verschillende abstractieniveaus. De nieuwe Omgevingswet geeft allerlei handvatten om het participatieproces goed te laten verlopen. Het betrekken van belangenpartijen is daar onderdeel van.

Conclusie

De Omgevingsvisie Harderwijk 2040 wordt op de volgende onderdelen gewijzigd:

De tekst in paragraaf 1.3.1 , op pagina 12:

“toeristische attracties en aansprekende evenementen”

Wordt aangepast naar:

“toeristische attracties , waaronder het rijke Harderwijkse culturele erfgoed en aansprekende evenementen”

De tekst in paragraaf 3.5 , op pagina 25

Conclusie: Tekst wordt aangepast:

Behoud van het erfgoed, in het historisch centrum, op andere plekken in Harderwijk met een historische achtergrond of militair verleden én in Hierden en buitengebied, wordt steeds meer gewaardeerd, zowel door eigen inwoners als toeristen.

Wordt aangepast naar:

Behoud van het erfgoed, in het historisch centrum, op andere plekken in Harderwijk met een historische achtergrond én in Hierden en buitengebied, wordt steeds meer gewaardeerd, zowel door eigen inwoners als toeristen.

De tekst in paragraaf 4.4.6.3 , op pagina 117:

“Voorzieningen als het Stadsmuseum, het Marius van Dokkummuseum, visafslag met botterloods en de historische binnenstad maakt een bezoek aan de stad meer dan de moeite waard.”

Wordt aangepast naar:

“De historische binnenstad met voorzieningen als het Stadsmuseum, het Marius van Dokkummuseum en de visafslag met botterloods maakt een bezoek aan de stad meer dan de moeite waard.”

Zienswijze 12

Opmerking 12.1

Indiener is van mening dat de omgevingsvisie, en de bijbehorende beleidsstukken zoals de 'gebiedsuitwerkingen', belemmerend werken voor de toekomstige gebruiksmogelijkheden van en op de percelen van indiener. Zo is op deze percelen in de omgevingsvisie bos voorzien, terwijl dit landbouwkundig, landschappelijk en qua woongenot onwenselijk is voor indiener.

De plannen die de visie uiteindelijk voorstaat, met name ten aanzien van landschapsontwikkeling en de beperking van de realisatie van woningen zijn voor indiener onwenselijk.

Commentaar 12.1

Bij het opnemen van het woonmilieu 'Boswonen' voor het gebied wordt bedoeld: bosrijk wonen is een uniek woonmilieu voor Harderwijk waarbij gezocht wordt naar een manier om wonen in symbiose met de natuur en het landschap te ontwikkelen. Het lommerrijke Veluwe landschap is leidend met daaraan ondergeschikt wonen in een lagere dichtheid. Het voorzieningenniveau is zeer laag. Deze definitie wordt toegevoegd aan de omgevingsvisie alsmede de beschrijving van andere woonmilieus.

De bodem met dekzandgronden geeft aanleiding om te kiezen voor dit woonmilieu in plaats van het woonmilieu 'Landelijk wonen'. Daarmee wordt een meer agrarische inpassing voorgestaan. Cultuur historisch gezien heeft het gebied toebehoord aan het landgoed Essenburg en was het eerder veel meer bebost dan nu.

De omgevingsvisie is een visie die na vaststelling voor de gemeente juridisch bindend is. Dat geldt niet voor inwoners. Het is aan hen om al dan niet mee te werken aan de totstandkoming van de doelstellingen uit deze visie. Bij het indienen van initiatieven op perceelsniveau, is het ter plaatste geldende omgevingsplan leidend. In het geval het initiatief niet binnen de mogelijkheden van het omgevingsplan past, dient afgewogen te worden of een afwijking van dat plan gerechtvaardigd is en er in de gewenste situatie sprake is van een evenwichtige toedeling van functies en activiteiten aan locaties. Voor dit gevallen is de vastgestelde omgevingsvisie het beleidskader waaraan getoetst moet worden en dus van belang is voor de besluitvorming over dat betreffende initiatief.

Opmerking 12.2

Indiener heeft eerder een zienswijze ingediend op de concept 'gebiedsuitwerking Hierden'. In het grotere geheel van voorbereiding van de omgevingsvisie, gebiedsuitwerkingen en navolgend een omgevingsplan, is het volgens indiener onzorgvuldig, zoals bedoeld in artikel 3:2 Awb., om eerst een gebiedsuitwerking ter inzage te leggen en deze daarna als integraal in een visie mee te nemen als kennelijk staand beleid.

Commentaar 12.2

Het gebiedsprogramma Hierden Dorp is als project onder de wetgeving van voor 1 januari 2024 gestart als visie voor Hierden Dorp. Intussen is de Omgevingswet van kracht geworden en wordt de omgevingsvisie als beleidsinstrument ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad. De ingezette visie voor Hierden Dorp is vervolgens parallel aan – maar wel in overeenstemming met de

ontwerpomgevingsvisie uitgewerkt naar het concept gebiedsprogramma Hierden Dorp. Dit programma volgt een zelfstandige procedure en bevindt zich nu in de afrondende fase van inspraak. Na afronding van dit programma en nadat de omgevingsvisie is vastgesteld, ligt de bevoegdheid tot vaststelling – na een wettelijk vereiste zienswijzenprocedure, bij het college. Dit is in lijn met hoe de wetgever dit heeft bedoeld. Het vastgestelde gebiedsprogramma wordt uiteindelijk vertaald naar het omgevingsplan Harderwijk.

Opmerking 12.3

Indiener wil een zienswijze op de omgevingsvisie Harderwijk indienen omdat men al langere tijd bezig is met een initiatief op de percelen en hier volgens indiener niet adequaat op gereageerd wordt en er onjuiste standpunten zijn ingenomen over de vergunningverlening. Met de nieuwe omgevingsvisie voorziet indiener opnieuw beperkt te worden in de ontwikkeling op de percelen. Deze beperkingen zijn volgens indiener op zowel stedenbouwkundige, landschappelijke als juridische argumenten onterecht.

Commentaar 12.3

Deze opmerking bevat onvoldoende aanknopingspunten om de relatie met de omgevingsvisie te begrijpen. Hierbij wordt wel opgemerkt dat initiatieven op perceelsniveau in eerste instantie worden getoetst aan het geldende tijdelijk deel van het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). In het geval het initiatief daarmee in overeenstemming is, kan medewerking worden verleend en is de nu voorliggende omgevingsvisie niet relevant. Wijkt het initiatief af van het omgevingsplan, dan dient een integrale beoordeling van dat initiatief plaats te vinden waarbij alle relevante aspecten worden betrokken. De beleidskaders die Harderwijk gebruikt zullen samen met de vast te stellen omgevingsvisie worden meegenomen bij de beoordeling.

Opmerking 12.4

Indiener benadrukt niet tegen iedere vorm van beleid te zijn, maar de uitrol van beleid over andermans eigendom dat beschermd is op grond van artikel 6 EVRM, kan niet ongebreideld doorgaan zonder anderzijds de verzoeken van indiener adequaat en snel te beoordelen.

Commentaar 12.4

De omgevingsvisie is een visie die na vaststelling voor de gemeente juridisch bindend is. Dat geldt niet voor inwoners. Het staat inwoners vrij om al dan niet mee te werken aan de totstandkoming van de doelstellingen uit deze visie. Bij het indienen van initiatieven op perceelsniveau, is het ter plaatse geldende omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) leidend. In het geval het initiatief niet binnen de mogelijkheden van het omgevingsplan past, dient afgewogen te worden of een afwijking van dat plan gerechtvaardigd is en er in de gewenste situatie sprake is van een evenwichtige toedeling van functies en activiteiten aan locaties. Voor dit gevallen is de vastgestelde omgevingsvisie het beleidskader waaraan getoetst moet worden en dus van belang is voor de besluitvorming over dat betreffende initiatief.

Opmerking 12.5

Volgens indiener stelt de publicatietekst dat de omgevingsvisie onderdeel wordt van het omgevingsplan. Dit zou onjuist zijn omdat het een omgevingsplan de visies uit de omgevingsvisie met daadwekelijke, concrete regels moet opvolgen, waarbij adequate rechtsbescherming moet worden geboden. Daardoor zou de procedure formeel onjuist zijn en zou bij vaststelling de visie in strijd met het recht zijn. Indiener is van oordeel dat de omgevingsvisie opnieuw als ontwerpvisie ter inzage gelegd moet worden.

Commentaar 12.5

De tekst in de officiële bekendmaking is helaas niet correct, wat een onvolkomenheid is in software die gebruikt moet worden om de omgevingsvisie zichtbaar en raadpleegbaar te krijgen via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Dit kunnen we op dit moment niet meer aanpassen. Wij zijn echter van mening dat dit niet hoeft te betekenen dat de tervisielegging opnieuw moet. Uit de bekendmaking volgt nog steeds dat het hier gaat om de omgevingsvisie. Verder is via verschillende kanalen zoals de website van de gemeente Harderwijk, de Harderwijker Courant en de sociale mediakanalen bekendgemaakt en op een correcte wijze weergegeven. De gemeente is hierom van mening dat iedereen kennis heeft kunnen nemen van de omgevingsvisie en voldoende gelegenheid heeft gehad om zienswijzen kenbaar te maken. Er is geen sprake van een schending van de rechtsbescherming.

Opmerking 12.6

Indiener is van oordeel dat de omgevingsvisie m.e.r-plichtig is op grond van artikel 16.34 lid 1 en 2, 16.36 lid 1 en 16.43 lid 1 Omgevingswet, te lezen in combinatie met onderdeel J12 van bijlage V van het Omgevingsbesluit.

Hierbij mist indiener de motivatie waarom de omgevingsvisie niet MER plichtig zou zijn en mist indiener een beoordelingsbesluit. Volgens indiener verkeert de visie daarom in strijd met de Omgevingswet, de M.E.R.-richtlijn en de SMB-richtlijn.

Commentaar 12.6

De omgevingsvisie Harderwijk 2040 geeft de ambities en visie voor de gemeente Harderwijk op de lange termijn. De verdere uitwerking van deze visie gaat plaatsvinden in andere instrumenten zoals programma's en het omgevingsplan. Daarmee stelt niet de visie, maar de nog op te stellen programma's en het omgevingsplan de kaders voor activiteiten, zoals bedoeld in artikel 16.36 Omgevingswet. Om overlapping van meerdere rapportages te voorkomen en de MER een voldoende mate van detail te geven (zie artikel 16.37 lid a Omgevingswet), wordt, afhankelijk van de inhoud en de MER plicht, een MER uitgevoerd voor de nog op te stellen programma's en/of het omgevingsplan.

Deze toelichting zal opgenomen worden in de Omgevingsvisie.

Opmerking 12.7

Indiener is van mening dat de gemeente adequate vergoeding- en schadeloosstellingsmaatregelen voor moeten nemen, als zij een hoofdgroenstructuur wil ontwikkelen, die de Veluwe verbindt met de Randmeer-kust, zoals in de visie wordt omschreven onder 'hoofdgroenstructuur'.

Commentaar 12.7

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Hierbij wordt opgemerkt dat in het geval van een concrete invulling waar nadeel uit zou kunnen ontstaan en welke mogelijk wordt gemaakt via een besluit als bedoeld in artikel 15.1 van de Omgevingswet, daar via de procedure nadeelcompensatie een verzoek tot toekenning van vergoeding van schade voor kan worden gedaan.

Opmerking 12.8

Indiener vind de groenstructuur uit 'Visiekaart Harderwijk 2040' ongewenst.

Commentaar 12.8

De groenstructuur is gebaseerd op de eerder door de gemeenteraad vastgestelde programma Harderwijk Natuurlijk Groen!. Omdat niet duidelijk wordt op welk punt indiener het niet eens is met de hoofdgroenstructuur wordt de zienswijze verder voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 12.9

Volgens indiener wordt met de terugkerende alliantie bos een inbreuk gemaakt op het eigendomsrecht. Hiermee zou de indiener tussen wal en schip vallen.

Commentaar 12.9

In het geval van een concrete invulling waar nadeel uit zou kunnen ontstaan, en welke mogelijk wordt gemaakt via een besluit als bedoeld in artikel 15.1 van de Omgevingswet, kan daar via de procedure nadeelcompensatie een verzoek tot toekenning van vergoeding van schade voor kan worden gedaan. De omgevingsvisie wordt inderdaad niet in dit artikel genoemd. Naar het oordeel van de gemeente zijn daar ook geen ambities in opgenomen die rechtstreeks inbreuk kunnen maken op het eigendomsrecht van een particulier. Er zal in dat geval nog een uitwerking plaats moeten vinden in bijvoorbeeld een programma, omgevingsplan of ander besluit als genoemd in artikel 15.1 van de Omgevingswet. Daarmee wordt het gestelde over 'tussen wal en schip vallen' niet gedeeld.

Opmerking 12.10

Onder 'natuurlijke alliantie' worden ontwikkelcriteria gevormd. Deze criteria bevatten percentages en concrete beleidsdoelen. Volgens indiener tast dit de beoordeling van ieder initiatief aan los van de gevolgen voor milieu, zoals aangekaart in opmerking 12.6.

Commentaar 12.10

De harde percentages en jaartallen zijn afkomstig uit het duurzaamheidsbeleid en niet nieuw. De gemeente is het eens met de indiener dat deze SMART-benadering wellicht een verkeerd beeld geeft. De omgevingsvisie is richtinggevend. Daarom staan de duurzaamheidsdoelen voor 2050 benoemd in de omgevingsvisie. Daarnaast geeft de omgevingsvisie de kaders voor verdere beleidsuitwerking en omgevingsprogramma. De tekst wordt aangepast van harde percentages naar welke minimale tussendoelen gevolgd moeten worden in de beleidsuitwerking. In het geval van de duurzaamheidsdoelen volgt de gemeente Harderwijk minimaal de landelijke (tussen) doelstellingen. zie ook het commentaar bij 1.1.

Opmerking 12.11

Bij de ontwikkelcriteria onder de natuurlijke alliantie kaart indiener aan dat het 'vastleggen' van een 'prioritaire maatregel' niet in een visie kan plaatsvinden, maar dat dit in een omgevingsplan thuis hoort.

Commentaar 12.11

In paragraaf 4.2.1 staat onder punt 2 het volgende opgenomen: 'Als prioritaire maatregel wordt een robuuste groen- en waterstructuur in de basisstructuur vastgelegd waarin deze ten behoeve van biodiversiteit, het oppervlaktewatersysteem én klimaat adaptieve maatregelen zoals wateropvang en voorkomen van hittestress wordt geïntegreerd én geborgd.' Aangenomen wordt dat indiener hierop doelt.

De basisstructuur bestaat uit vier structuren die over elkaar heen liggen. Deels zijn die herkenbaar en bestaand, deels ontbreken daarin schakels. De ontbrekende schakels vormen de 'to-do's' voor de komende jaren. Doel is uiteindelijk dat de basisstructuur van Harderwijk en Hierden onder meer een robuuste groen- en waterstructuur heeft. Dit wordt verder uitgewerkt in het nog op te stellen 'Programma voor de Natuurlijke Alliantie' en krijgt vervolgens een juridische vertaling in het omgevingsplan. Niet wordt ingezien waarom hier niet op deze wijze uitvoering aan wordt gegeven en dit wordt door indiener ook niet verder onderbouwd.

Opmerking 12.12

Indiener is van mening dat bij de principes van natuur en groen, het niet duidelijk is wanneer 'natuur en groen' volwaardig zijn belegd in nieuwe ontwikkelingen en hierbij de norm dus te open is.

Commentaar 12.12

In het geval er sprake is van een initiatief of een project dat wordt ingediend bij de gemeente is de omgevingsvisie Harderwijk het beleidskader waaraan getoetst wordt. Daarbij wordt ook gekeken naar de principes van natuur en groen zoals opgesomd en uitgelegd in paragraaf 4.2.4 natuur en groen van de omgevingsvisie. Het is inderdaad een juiste constatering dat hierbij geen afgebakende en concrete voorwaarden geformuleerd zijn. De gemeente is van mening dat hier ruimte moet zijn voor interpretatie, waar de gemeente samen met initiatiefnemer of ontwikkelaar invulling geeft aan

deze principes. Hierdoor kan er zo goed mogelijk ingespeeld worden op de specifieke locatie en ontwikkelingen en kunnen andere relevante aspecten integraal meegewogen worden.

Opmerking 12.13

Indiener is van mening dat bij de principes van natuur en groen principes, het 'Natuurinclusief handelen' geen nieuwe norm kan zijn. De omgevingsvisie is volgens indiener geen normerend beleidsinstrument, slechts een visievormend instrument.

Commentaar 12.13

Zie voor het commentaar op deze opmerking het commentaar onder opmerking 12.12. Met het gestelde dat 'natuur inclusief handelen de nieuwe norm' is, wordt niet bedoeld dat natuur inclusief handelen een concrete norm is. Wel is de visie van Harderwijk erop gericht dat de natuur een belangrijk aspect is bij iedere ontwikkeling en daarmee uitgangspunt moet zijn.

Opmerking 12.14

Indiener is van mening dat het 3-30-300 principe (paragraaf 4.2.4.5) wederom een bindende norm is waarvoor geen plaats is in een visie. Daarnaast is het volgens indiener, in het geval van nieuwbouw, zeer belemmerend om aan deze voorwaarden te voldoen en zou dit een haast onhaalbare norm zijn, waar gemiddeld Harderwijk op dit moment niet aan voldoet.

Commentaar 12.14

Zie voor het commentaar op deze opmerking het commentaar onder opmerking 12.12. . Het zogenaamde 3-30-300 principe houdt in dat men vanuit een woning zicht heeft op tenminste 3 volwassen bomen, 30% van de oppervlakte in elke wijk voorzien is van een bladerdak en voor iedereen binnen 300 meter vanaf de woning een park of groene ruimte van tenminste 1 hectare aanwezig is. Zoals aangegeven gaat het hier om een principe en geen harde, bindende norm. Dit principe wordt vanuit het belang van de natuur als uitgangspunt gehanteerd bij alle ontwikkelingen. Als de integrale beoordeling van alle aspecten van een ontwikkeling daartoe aanleiding geeft, kan het gerechtvaardigd zijn dit principe aan te passen. Hierbij zal er altijd naar worden gestreefd om dit principe zo dicht mogelijk te benaderen.

Opmerking 12.15

Indiener is van mening dat bij de principes ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit, het woord principes tot normering leidt. Volgens indiener is normering van individuele gevallen in een visie niet toegestaan.

Ook is indiener hierbij van mening dat dat sommige 'principes' het eigendomsrecht aantasten, niet haalbaar zijn of niet thuis horen in een visie-document, maar in bindende, appellabele planregels.

Commentaar 12.15

Het standpunt dat het woord principes tot normering leidt wordt door de gemeente niet gedeeld. In de omgevingsvisie voor Harderwijk en Hierden wordt een visie gegeven op de toekomst en de ontwikkelingen die daarbij horen. Daarin krijgt de kwaliteit van de fysieke leefomgeving – en alle aspecten die daarbij van belang zijn – een belangrijke plek. Dit heeft geleid tot het formuleren van verschillende principes die als uitgangspunt gehanteerd zullen worden bij initiatieven en projecten. Alle principes leiden tot een integrale beoordeling van een specifiek geval. De omgevingsvisie wordt nog verder uitgewerkt in verschillende programma's om vervolgens een juridische vertaling te krijgen in het omgevingsplan.

Het gestelde dat sommige 'principes' het eigendomsrecht aantasten wordt niet gevolgd. De omgevingsvisie is een visie op het gehele grondgebied van Harderwijk en Hierden die los staat van eigendomsrechten. Het geeft een visie van het toekomstbeeld van de stad waar naartoe gegroeid gaat worden. Dit kan niet zonder de inwoners en ondernemers in de stad gerealiseerd worden. Deze visie kan wel als beleidsinstrument ingezet worden als het vertrekpunt bij ontwikkelingen. Daarbij zal er altijd eerst overleg plaatsvinden tussen de verschillende eigenaren en de gemeente.

Opmerking 12.16

Indiener verzoekt om de omgevingsvisie te herzien en vervolgens opnieuw ter inzage te legen op basis van voornoemde gronden.

Commentaar 12.16

De gemeente zie in de gemaakte opmerkingen van indiener geen aanleiding om de omgevingsvisie op de aangehaalde punten te herzien en deze opnieuw ter inzage te leggen. Verwezen wordt naar het commentaar op de gemaakte opmerkingen.

Opmerking 12.17

Indiener verzoekt om de uitwerking van de omgevingsvisie een karakter van een visie te geven.

Commentaar 12.17

De gemeente deelt het standpunt van indiener niet en is van mening dat de voorliggende omgevingsvisie is opgesteld in lijn met de Omgevingswet en wel degelijk een visie geeft op de toekomst van Harderwijk en Hierden.

Opmerking 12.18

Indiener verzoekt om de harde toetsingscriteria achterwege te laten.

Commentaar 12.18

In eerste instantie wordt verwezen naar de commentaren bij de opmerkingen hiervoor die ingaan op de normstelling. De omgevingsvisie is voor Harderwijk en Hierden het beleidsinstrument dat als vertrekpunt dient bij ontwikkelingen. Het kent verschillende principes die hierbij van belang worden

geacht. Deze worden gezien als uitgangspunten en in beginsel ook als toetsingscriteria. Wel is de omgevingsvisie een dynamisch document dat met vaste regelmaat geëvalueerd en waar nodig bijgesteld wordt via de zogenaamde beleidscyclus. Concrete initiatieven, projecten of veranderende inzichten kunnen hier aanleiding tot geven. Op dit moment is er geen aanleiding op af te zien van het opnemen van de principes in de omgevingsvisie.

Opmerking 12.19

Indiener verzoekt om de voorgenomen ontwikkeling op de percelen van indiener te incorporeren, voor zover de gemeente vast zou houden aan het stramien van de huidige uitwerking.

Commentaar 12.19

Er is geen aanleiding om de visie zoals nu geprojecteerd op het perceel van indiener aan te passen. Hiertoe wordt ook geen concreet voorstel gedaan door indiener. Het perceel van indiener ligt in het woonmilieu 'bosrijk wonen'. Zie daarvoor het commentaar onder 12.1.

Opmerking 12.20

Indiener verzoekt om te informeren over de behandeling van de zienswijzen en verdere besluitvorming vooraf aan te kondigen.

Commentaar 12.20

Alle ingekomen zienswijzen zijn samengevat opgenomen in deze commentaarnota en van een reactie voorzien. Naar aanleiding van zienswijzen en ook ambtshalve wordt een aantal aanpassing voorgesteld op het ontwerp van de omgevingsvisie. Dit voorstel wordt samen met de commentaarnota ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad. Hieraan voorafgaand volgt er nog een inhoudelijke behandeling door de commissie Stad en Omgeving. Indiërs van zienswijzen worden hiervan op de hoogte gesteld en uitgenodigd om gebruik te maken van het inspreekrecht, mits zij dat nodig achten. De agenda van zowel de commissie als de gemeenteraad worden altijd vooraf gepubliceerd op de website van de gemeente Harderwijk.

Conclusie

In paragraaf 4.4.2.4 van de omgevingsvisie wordt de definiëring van woonmilieus toegevoegd. Voor het woonmilieu bosrijk wonen is dat:

“Het bosrijk wonen is een uniek woonmilieu voor Harderwijk waarbij gezocht wordt naar een manier om wonen in symbiose met de natuur en het landschap te ontwikkelen. Het lommerrijke Veluwe landschap is leidend met daaraan ondergeschikt wonen in een lagere dichtheid. Het voorzieningenniveau is zeer laag.”

In paragraaf 6.1 van de omgevingsvisie wordt de volgende tekst toegevoegd:

” Een milieueffectrapportage (MER) wordt uitgevoerd om de milieueffecten van ontwikkelingen te onderzoeken. Zo kunnen kansen en risico's op het gebied van milieu, maar ook daaraan gekoppelde aspecten meegenomen worden in een besluit of uitvoering van een plan of project. Het uitvoeren van een MER is een Europese verplichting en verankerd in de Omgevingswet. Niet elk project of plan is MER-plichtig.

De omgevingsvisie Harderwijk 2040 geeft de ambities en visie voor de gemeente Harderwijk op de lange termijn. De verdere uitwerking van deze visie gaat plaatsvinden in andere instrumenten zoals programma's en het omgevingsplan. Daarmee stelt niet de visie, maar de nog op te stellen programma's en het omgevingsplan de kaders voor activiteiten, zoals bedoeld in artikel 16.36 Omgevingswet. Om overlapping van meerdere rapportages te voorkomen en de MER een voldoende mate van detail te geven (zie artikel 16.37 lid a Omgevingswet), wordt, afhankelijk van de inhoud en de MER plicht, een MER uitgevoerd voor de nog op te stellen programma's en/of het omgevingsplan.”

Zienswijze 13

VVOG (voorzitter G.J. Krop), Athlos (voorzitter R.T.J. Daamen), Survivalrun Vereniging Harderwijk (voorzitter M.L.P. van Oosterhout-Otten)

Ook gedeeld en besproken met andere (sport)verenigingen aan de Strokelweg: Tennisvereniging Strokel (Strokelweg 1-3), Wielervereniging Noord Veluwe (Strokelweg 11a), Scouting Verbraak Margriet (Strokelweg 6) en Scouting Ragay Redoz (Strokelweg 4).

Opmerking 13.1

Indiener is ingenomen met de positie die sport en bewegen heeft gekregen in de omgevingsvisie. Sport en bewegen heeft een niet te negeren invloed op het welbevinden van mensen. Indiener onderschrijft dat van harte.

Commentaar 13.1

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 13.2

Indiener wilt erop wijzen dat de groei van sportverenigingen ook consequenties heeft voor het functioneren van de verenigingen. Zo wordt de druk op het sportcluster Strokel steeds groter en loopt men aan tegen de grenzen.

Indiener roept de gemeente op om het sportcluster aan de Strokelweg meer ruimte te bieden voor de langere termijn, gericht op verdere groei van de verenigingen als gevolg van de bevolkingsaanwas.

Commentaar 13.2

De gemeente begrijpt de zienswijze maar heeft tegelijkertijd te maken met strenge wetgeving ten aanzien van het Natura2000 beleid. Met het benoemen van het Bosfront opent de gemeente de discussie over de wijze waarop we nu met natuurgebieden omspringen. Er wordt een opening gezocht om menselijke activiteiten en de natuur meer in een samenhang te laten plaatsvinden. Dat vergt een lange adem. Tot die tijd zal de gemeente samen met de verenigingen zoeken naar mogelijkheden om terreinen zo efficiënt mogelijk te benutten. Gesprekken over parkeren bij de sportverenigingen zijn gaande. Daarnaast zit een afvaardiging van de sportverenigingen in het Platform N302 Harderwijk, ter voorbereiding op de herinrichting van de N302, Leuvenumseweg.

Opmerking 13.3

De grenzen van het Natura2000 gebied zijn strak om de accommodaties van de sportverenigingen op de Strokelweg getrokken. Dit geeft volgens indiener veel beperkingen om het verkeer in goede banen te leiden, waardoor op piekmomenten onveilige verkeerssituaties ontstaan. De parkeergelegenheid voor de sportaccommodaties aan de Strokelweg is volgens indiener onvoldoende en leidt tot parkeren in berm en ver buiten het sportcluster. Ook zijn de sportclusters hierdoor steeds slechter bereikbaar voor hulpdiensten mocht er onverhoopt een calamiteit zijn.

Indiener roept de gemeente op om het sportcluster aan de Strokelweg meer ruimte te bieden voor parkeervoorzieningen en het verbeteren van verkeers- en sociale veiligheid. Ook gaat indiener graag op de korte termijn in gesprek met de gemeente over de huidige onveilige situatie.

Commentaar 13.3

Voor het commentaar op deze opmerking wordt verwezen naar commentaar 13.2 .

Opmerking 13.4

Indiener kaart aan dat het aanbrengen van adequate verlichting op het fietspad Strokelweg, anders dan nu slechts oriëntatieverlichting, niet mogelijk is omdat het fietspad ligt in Natura 2000-gebied. Volgens indiener is verkeersveiligheid en sociale veiligheid voor vele fietsers hierbij ondergeschikt aan deze wetgeving. Ook zijn twintig meter verderop tientallen lichtmasten welke volop branden. Deze situatie is volgens indiener ontstaan omdat de sportparken al eerder zijn aangelegd en daarom buiten deze begrenzing vallen.

Commentaar 13.4

Voor het commentaar op deze opmerking wordt verwezen naar commentaar 13.2 .

Opmerking 13.5

Indiener benadrukt dat vanwege de Natura2000 wetgeving toekomstige uitbreiding van de sportparken voor direct sportgebruik in de groenstrook richting Strokelweg niet mogelijk is.

Commentaar 13.5

Voor het commentaar op deze opmerking wordt verwezen naar commentaar 13.2 .

Opmerking 13.6

Indiener stelt dat de vraagstukken uit opmerking 13.2 t/m 13.5 alleen opgelost kunnen worden wanneer de beperkende begrenzing van de huidige Natura 2000-wetgeving voor dit gebied wordt opgeheven.

Commentaar 13.6

Natura2000 wet- en regelgeving is een Europese verplichting en de bevoegdheid van de provincie. De oplossing voor de kortere termijn moet gezocht worden binnen de wet- en regelgeving. De gemeente heeft de intentie om in het kader van de ontwikkeling van Bosfront gesprekken met de provincie te voeren over een meer geïntegreerde werkwijze waarin samenhang wordt gezocht tussen natuur en menselijke activiteiten met inachtneming van instandhoudingsdoelen.

Opmerking 13.7

In de omgevingsvisie wordt het 'Bosfront' benoemd. Het is voor indiener onduidelijk of dat uitsluitend wonen betreft.

Indiener pleit ervoor in deze plannen ook na te denken over de verwachte groei van de sportverenigingen én de nu al bestaande problematiek van de parkeerdruk op het gebied.

Commentaar 13.7

Voor het commentaar op deze opmerking wordt verwezen naar commentaar 13.2 .

De term Bosfront is voorlopig een conceptuele gedachte waarbij de gemeente graag de discussie start over bouwen in of tegen Natura2000 gebieden vanuit het principe water en bodem sturend. De nadere uitwerking van activiteiten in of tegen Natura2000 gebieden vindt, waar van toepassing, plaats in het programma Natuurlijk systeem of Bouw&Infrastructuur.

Conclusie

De opmerkingen hebben geen aanleiding gegeven om de Omgevingsvisie Harderwijk 2040 te wijzigen.

Zienswijze 14

Opmerking 14.1

Indiener stelt voor om een zaaimengsel voor boeren aan te bieden, waarmee weilanden ingezaaid kunnen worden. Dit zaaimengsel zou besparen op kunstmest en CO₂ uitstoot en is beter voor de bodem, insecten en vogels.

Commentaar 14.1

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Daarnaast zal het voorstel meegenomen worden in de uitwerking van het nog op te stellen programma Natuurlijk systeem.

Conclusie

De opmerking heeft geen aanleiding gegeven om de Omgevingsvisie Harderwijk 2040 te wijzigen.

Zienswijze 15

Opmerking 15.1

Indiener vindt het positief dat veel van de landelijke kernwaarden voor een gezonde leefomgeving terugkomen in de visie en dat er veel aandacht is voor het beschermen en bevorderen van gezondheid. Ook wordt er veel aandacht besteed aan participatie, wat indiener toejuicht.

Commentaar 15.1

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 15.2

Indiener vindt het van belang dat gezondheid een centrale focus heeft gekregen in de omgevingsvisie. Volgens indiener geeft dit een basis om gezondheid in het omgevingsplan en toekomstige ruimtelijke plannen concreter en meer integraal op te nemen.

Commentaar 15.2

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 15.3

In de visie wordt omschreven dat het uitgangspunt is dat er geen toename van geur ten gevolge van intensieve veehouderij plaatsvindt.

Indiener vindt dat vanuit het oogpunt van gezondheid veehouderijen moeten streven naar vermindering van de emissie van geur, maar ook van fijnstof, endotoxinen en ammoniak. Daarbij benadrukt indiener dat bij uitstoot onder de wettelijke normen ook gezondheidsrisico's zijn.

Commentaar 15.3

In de tekst paragraaf 4.4.6.7 staat: "Intensieve landbouw in Harderwijk/Hierden heeft, gezien de ligging zo dicht bij beschermde natuurgebieden, geen toekomst. De gemeente voorziet een transformatie naar duurzame landbouw, natuur inclusieve landbouw en/of kringlooplandbouw". Daarmee worden emissies zo goed als mogelijk geminimaliseerd.

Vanuit zowel de Provincie als het Rijk zijn regelingen opgesteld waarmee ondernemers die een intensieve veehouderijbedrijf hebben, gestimuleerd worden deze vorm van ondernemen te stoppen en in te zetten op een functieverandering. Een groot aantal ondernemers in Hierden heeft zich hier al op toegelegd of is dit aan het overwegen. De gemeente Harderwijk juicht deze ontwikkeling vanuit het belang van de natuur en gezondheid toe en neemt een actieve faciliterende rol in bij deze functieveranderingen. De omgevingsvisie Harderwijk zal daarbij het vertrekpunt zijn om met elkaar in gesprek te gaan over de meest gewenste ontwikkeling.

Opmerking 15.4

De gemeente wil meer rookvrije zones faciliteren. Indiener is van mening kinderen in een rookvrije omgeving moeten kunnen opgroeien. Daarbij raadt indiener aan om rookvrije zones niet alleen ten behoeve van de gezondheid van kinderen te zien, maar hierin ook kansen te zien voor volwassenen.

Indiener adviseert daarom om rookvrije zones verder te trekken dan alleen scholen, naar bijvoorbeeld de detailhandel en openbare plekken zoals speelplaatsen en parken.

Commentaar 15.4

De gemeente plaatst borden bij speelplekken voor kinderen, dus niet alleen op scholen en schoolpleinen, maar ook op openbare speelplekken. Het is vaak een combinatie van verboden voor honden en rookvrij. Verder volgt de gemeente wat betreft rookvrije omgevingen het landelijk beleid. Rookvrij is opgenomen in het landelijk preventieakkoord. Vanuit dat akkoord wordt prioriteit gegeven aan het rookvrij maken van kindomgevingen. We sluiten daarbij aan. De gemeente begrijpt de zienswijze maar vindt het voorlopig nog een moeilijk te handhaven regel en kiest er voorlopig voor dit niet mee te nemen in de omgevingsvisie.

Opmerking 15.5

In de visie is te lezen dat er wordt ingezet op een vermindering van schadelijke emissies, wat indiener positief vindt. Hierbij wijst indiener de gemeente Harderwijk erop dat zij is aangesloten bij het Schone Lucht Akkoord, wat inhoudt dat gemeente Harderwijk het doel nastreeft om gezamenlijk de luchtkwaliteit in Nederland permanent te verbeteren.

Commentaar 15.5

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 15.6

Indiener pleit voor een verregaande reductie van houtrook. Vanuit gezondheidskundig oogpunt is het volgens indiener wenselijk om het gebruik van haarden en kachels te ontmoedigen. Voorlichting en communicatie spelen hierbij een grote rol. Indiener stelt verschillende maatregelen voor die de bron van houtrook wegnemen (niet stoken) of de luchtverontreiniging beperken (minder stoken).

Commentaar 15.6

In paragraaf 4.3.2.9 staat: "Houtkachels worden vergunningplichtig en uitstootfilters zijn in 2040 verplicht". Daarmee probeert de gemeente te sturen op het gebruik en emissies van houtstook. De uitwerking hiervan vindt plaats in het nog op te stellen programma Mens&Maatschappij

Opmerking 15.7

Indiener vindt het positief dat de gemeente Harderwijk aandacht heeft voor klimaatmitigatie en klimaatadaptatie en zich bewust is van een groot aantal opgaven. Echter wordt een uitwerking van het thema UV-straling nog gemist.

Door een toename van zonkracht, zal de blootstelling aan UV-straling waarschijnlijk ook toenemen. Om inwoners te beschermen tegen overmatige blootstelling aan UV-straling en daarbij huidkanker te voorkomen, zijn er volgens indiener maatregelen nodig.

Commentaar 15.7

De gemeente heeft met het 3-30-300 groenbeleid en het borgen van een basisstructuur de basis gelegd voor het onderhoud en eventueel aanleg van voldoende volwassen stedelijk groen. Daarmee wordt in de openbare ruimte gewerkt aan meer bescherming door het creëren van bladerdak dat zowel bescherming tegen hittestress als Uv-straling bewerkstelligd.

Opmerking 15.8

In de omgevingsvisie wordt meermaals benoemd dat er wordt ingezet op een groene leefomgeving.

Indiener benadrukt het belang van bestaand groen voor de omgeving en gezondheid van omwonenden. Daarom wordt verzocht bij nieuwe initiatieven altijd het bestaande groen te verkiezen boven nieuw aan te leggen (vervangend) groen. Ook wordt verzocht deze ambitie op te nemen in de visie, zelfs als dit in eerste instantie niet efficiënt is bij de geplande bouwactiviteiten.

Commentaar 15.8

Met het borgen van de basisstructuur meent de gemeente veel bestaand stedelijk groen een beschermde status te geven. Bij ontwikkelingen van derden leggen we die verplichting niet op maar is dit geborgd door het principe van 'Natuurinclusief ontwikkelen bij gebiedsontwikkeling'.

Opmerking 15.9

Indiener vraagt om bij de keuze van beplanting, rekening te met de mogelijke overlast in de vorm van plaagdieren, teken en allergieën. Hierbij wordt verzocht planten- en bomensoorten te kiezen waar weinig mensen allergisch voor zijn en die weinig overlast geven. Hiervoor kan het Bomenkompas gebruikt worden.

Commentaar 15.9

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. De suggestie wordt doorgegeven aan het team groenonderhoud.

Opmerking 15.10

In de visie worden initiatieven benoemd zoals voedselbossen, tiny forest en pluk- en moestuinen. Indiener adviseert om bij de aanleg van dergelijke initiatieven rekening te houden met de bodem en deze aan te leggen op daarvoor geschikte grond. Hierbij wordt specifiek gewaarschuwd voor de aanwezigheid van lood.

Commentaar 15.10

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. De suggestie wordt doorgegeven aan het team groenonderhoud.

Opmerking 15.11

Indiener verzoekt de gemeente Harderwijk om bewoners te stimuleren om hun tuinen te vergroenen, bijvoorbeeld met Operatie Steenbreek. Groene tuinen, daken en gevels zouden bijdragen aan een natuurlijk uitzicht en zorgen onder andere voor een verkoelend effect.

Indiener adviseert om hierbij als gemeente niet alleen te focussen op een rol als 'enabler' (bijvoorbeeld door middel van subsidies), maar ook op participatie, netwerken en actieve samenwerking met inwoners en (lokale) organisaties. Op deze manier kunnen dergelijke initiatieven op grotere schaal worden uitgerold, waarna ze over het algemeen beter worden ontvangen door de omwonenden en/of gebruikers.

Commentaar 15.11

Veel van de genoemde stimuleringsmaatregelen voert de gemeente uit. In de omgevingsvisie beschreven wijkgerichte aanpak wordt werk gemaakt van participatie, netwerken en actieve samenwerking met inwoners en (lokale) organisaties.

Opmerking 15.12

Indiener geeft aan bereid te zijn om mee te denken en te adviseren bij de concrete invulling van de visie, zodat gezonde planregels een plek kunnen krijgen in het omgevingsplan, waardoor gezondheid zo optimaal mogelijk wordt beschermd en bevorderd in de fysieke leefomgeving.

Commentaar 15.12

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Bij aanpassingen in het omgevingsplan voor dit aspect, wordt indiener betrokken en in de gelegenheid gesteld een zienswijze in te dienen.

Conclusie

De opmerkingen hebben geen aanleiding gegeven om de Omgevingsvisie Harderwijk 2040 te wijzigen.

Zienswijze 16 – Waterschap Vallei en Veluwe

Opmerking 16.1

Indiener wil waardering uitspreken voor de ontwerp-Omgevingsvisie. Indiener heeft voldoende gelegenheid gehad om mee te denken en waardeert de prominente plek van het natuurlijk systeem in de omgevingsvisie.

Indiener wil graag benadrukken dat men enthousiast is om de komende jaren verder samen te werken aan een duurzamer en gezonder Harderwijk en Hierden.

Commentaar 16.1

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Conclusie

De opmerking heeft geen aanleiding gegeven om de Omgevingsvisie Harderwijk 2040 te wijzigen.

Zienswijze 17

Opmerking 17.1

Het is voor indiener onduidelijk wat de status van de omgevingsvisie is. Door alle lopende visies en plannen, waarbij er nog plannen moeten worden uitgewerkt, is de structuur van het beleidsproces niet duidelijk. Indiener vraagt of alleen voor de omgevingsvisie een zienswijze of bezwaar ingediend kan worden, of dat hier later nog mogelijkheden voor zijn.

Commentaar 17.1

De ontwerpomgevingsvisie is door het college ter visie gelegd. Een ieder heeft daarmee de kans gekregen om zijn/haar zienswijze kenbaar te maken. Het college beoordeelt de ingebrachte zienswijzen en past de omgevingsvisie daar eventueel op aan. Daarna wordt de ontwerpomgevingsvisie samen met deze commentaarnota ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad. Met de vaststelling heeft de gemeente een zichzelf bindend ruimtelijk kader voor de ontwikkeling Harderwijk en Hierden met buitengebied tot 2040.

Dat is daarmee het leidende document voor alle overige beleid op de fysieke leefomgeving. Omdat de omgevingsvisie vooral over de langere termijn schrijft is voor de korte termijn vaak een verdere uitwerking nodig. In de toekomst zullen dat thematische- of gebiedsprogramma's worden. In al deze programma's zal participatie van onze inwoners een belangrijk onderdeel zijn.

De omgevingsvisie is het beleidsinstrument waarin het beleid van alle aspecten van de fysiek leefomgeving samenkomt. Dit is een dynamisch document dat regelmatig wordt geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Dit gebeurt via de zogenaamde beleidscyclus. De doelen en ambities uit de omgevingsvisie worden verder uitgewerkt in verschillende programma's. De juridische vertaling vindt uiteindelijk plaats in het omgevingsplan. Voor deze beide instrumenten gelden zelfstandige procedures, waarbij ook gelegenheid is om zienswijzen in te dienen. De wetgever heeft beoogd om op deze manier een duidelijk instrumentarium te bieden aan gemeentes om de aspecten van de fysieke leefomgeving te regelen. De inhoud van de verschillende documenten wordt opgenomen in het digitaal stelsel omgevingswet (DSO) en daarmee op één plek digitaal zichtbaar en raadpleegbaar voor iedereen die daar kennis van wil nemen.

Opmerking 17.2

Indiener constateert dat de omgevingsvisie conflicterende keuzes bevat. Zo zou de wijk Frankrijk minder last moeten krijgen van Lorentz, maar wel een betere ontsluiting van Overveld, wat daar een ongunstige locatie heeft.

Commentaar 17.2

De omgevingsvisie bevat het ruimtelijk kader voor toekomstige ontwikkelingen. Tegelijkertijd geeft het stuk ook doelen aan. In op te stellen programma's wordt de komende jaren gewerkt aan een geïntegreerde aanpak om de gestelde doelen te bereiken. Daarin worden ook keuzes gemaakt bij conflicterende belangen (algemeen belang versus individueel belang).

In het gebied tussen de wijk Frankrijk en Lorentz moeten integrale oplossingen komen die de hinder voor de wijk Frankrijk verkleinen of ten minste niet vergroten. In het kader van een verkenning A28 wordt ook nagedacht over de ontsluiting van de Zandlaan en Overveld. Dit krijgt zijn uitwerking in het programma Bouw&infrastructuur.

Opmerking 17.3

Indiener vindt het ook een conflicterende keuze dat op groter schaal een duurzame groei en bloei van Harderwijk toegelaten wordt, maar er mag geen verdringing zijn van de huidige bewoners. Dit geeft een conflicterende vicieuze cirkel van werk en werknemers.

Commentaar 17.3

De subtitel van de omgevingsvisie is : Van groei naar bloei'. Groei is daarmee geen doel op zich. De bloei betreft het welbevinden van inwoners. Bloei betreft de bloei van de samenleving en gaat hier niet alleen over economische bloei.

Opmerking 17.4

Langs de wijken wordt middelhoogbouw voorgesteld voor geluiddemping. Volgens indiener geeft dat geen doorzicht en geen geleidelijke overgangen.

Commentaar 17.4

Het toestaan van middelhoogbouw aan de randen van wijken moet luwte creëren binnen de wijk waardoor de leefomgevingskwaliteit verbetert. Het klopt dat aan ieder voordeel ook nadelen kleven maar stedenbouwkundig zijn daarin oplossingen denkbaar. De Commissie Omgevingskwaliteit ziet daar op toe.

Opmerking 17.5

Indiener mist een visie op windmolens. Volgens indiener is met algemeen genoemde en de bijbehorende normen geen plaats voor windmolens binnen de gemeentegrenzen.

Commentaar 17.5

De gemeente Harderwijk zet in op duurzame energie. Windmolens zijn hierbij onmisbaar. In dit kader zijn er drie windturbines voorzien op het bedrijventerrein Lorentz. De Raad van State heeft recent het bestemmingsplan en de vergunningen die dit mogelijk maakt vernietigd. De gemeenteraad heeft besloten dit project uit te voeren als maatregel op weg naar een energieneutraal Harderwijk. Voor windmolens is op andere plaatsen in de gemeente geen plaats gevonden. De geplande windmolens zijn noodzakelijk om doelstellingen voor een energieneutraal Harderwijk te halen. Dat betekent dat deze windmolens nog steeds gewenst zijn vanuit de energiedoelstellingen. Over de vervolgstappen wordt op dit moment nagedacht.

Opmerking 17.6

Indiener vraagt zich af of met de gestelde geurnormen voor wonen en recreatie het mogelijk blijft om dieren te houden, ook wanneer dit geen intensieve veehouderij betreft, in het buitengebied.

Commentaar 17.6

In de omgevingsvisie zijn geen geurnormen opgenomen. De gemeente stelt in het omgevingsplan regels voor geur waarbij zij rekening dient te houden met de instructieregels vanuit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Deze regels moeten zorgen voor een aanvaardbaar hinderniveau.

Conclusie

De opmerkingen hebben geen aanleiding gegeven om de Omgevingsvisie Harderwijk 2040 te wijzigen.

Zienswijze 18

Opmerking 18.1

Indiener vindt het goed dat de Omgevingsvisie krachtig inzet op het maken van hoogwaardige plannen, met ten minste 29% sociale huurwoningen, zoals:

- het Eendengebied tot Bosrijk Woonmilieu met woningen en voorzieningen in lage dichtheid (10-20 won/ha) in aansluiting op het Beekhuizerzandgebied, waar het gebied voor de komst van de spoorlijn en A28 deel van uitmaakte;

Nieuw Weiburg tot Centrumstedelijk Gebied - een combi van wonen, werken en voorzieningen, zoals onderwijs & NS-station in hoge dichtheid (50-80 won/ha) met een nieuwe groene verbinding vanaf het station via Stadsweiden naar het Zeepad/Waterfront en via de Groene Long van het Plantagepark naar de Veluwe.

Commentaar 18.1

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 18.2

De 1e concept-Omgevingsvisie (augustus 2023) werd voor het Dolfinariumeiland gesteld dat bij het ontwikkelen van plannen voor omvorming het zeedierenpark steeds meer een educatief en deels openbaar karakter krijgt; de koepel een andere semi-openbare functie krijgt en op het Dolfinariumeiland wordt gezocht naar een watersportcluster.

In de actuele ontwerp-Omgevingsvisie zijn deze uitgangspunten “verwatert” volgens indiener. Het Dolfinariumeiland zou goed te ontwikkelen zijn tot een kuststrook voor iedereen met attractieve plekken en bezienswaardigheden aan open water in aanvulling op het *Recreatief Kerngebied* van de historische Binnenstad.

Indiener adviseert om de uitgangspunten uit het eerste concept Omgevingsvisie weer op te nemen in de vast te stellen Omgevingsvisie Harderwijk. Hiermee kan vervolgens een toekomstscenario voor geleidelijke transformatie samen met het Dolfinarium onderzocht worden

Commentaar 18.2

Met de concept-omgevingsvisie is tijdens de participatieweken de inwoners bevroegd op stellingen afkomstig uit hoofdstuk 5. Dit betrof een praatstuk waarin soms wat prikkelende stellingen zijn opgenomen. De stellingen die in het onlinestadsgesprek als ‘erg belangrijk’ naar voren kwamen zijn in de ontwerpomgevingsvisie dik gedrukt in de beschrijving per wijk.

Daarnaast staan in hoofdstuk 5 in een kader belangrijke aandachtspunten uit het onlinestadsgesprek vermeld. Het hoofdstuk met de door indiener bedoelde stelling staat daarmee nog geheel open voor discussie. De komende jaren worden gebieden (wijken) samen met inwoners met gebiedsgerichte programma’s opgepakt. In wezen is het project Waterfront al een dergelijk gebiedsprogramma.

Kortom de beschrijving in het concept was mede bedoeld om te prikkelen en de discussie te voeren. Daarmee zijn de ideeën nog niet van tafel maar verdient het nog veel gesprek en onderzoek. De

zienswijze op dit punt wordt gedeeld met de projectgroep Waterfront, onderdeel van gebiedsprogramma Binnenstad.

De beschrijvingen in hoofdstuk 5 staan niet vast en zijn niet volledig. Daarvoor zijn met een wijkgerichte aanpak in de komende jaren meer gesprekken met inwoners, belanghebbenden en wijkverenigingen noodzakelijk.

Opmerking 18.3

Indiener vraagt aandacht om het Waterfront vooral vanaf het water beter bereikbaar, voelbaar en zichtbaar te maken. Ook zou de Strandboulevard grotendeels "verstopt" zijn achter het Dolfinarium op een eiland.

Commentaar 18.3

De zienswijze op dit punt wordt gedeeld met de projectgroep Waterfront, onderdeel van gebiedsprogramma Binnenstad.

Opmerking 18.4

Als de commerciële plint gebouwd wordt, domineert de blinde achterzijde van de parkeergarage het silhouet van het Historisch Stadsgezicht. Vooral de winkels en parkeergarage veroorzaken leegstand in het kernwinkelgebied en verkeersoverlast op de aanvoerroute via de Havendam. Deze zijn beter te ontwikkelen op geschikte plekken in/of nabij het te versterken kernwinkelgebied.

De plint is gelukkig nog niet gebouwd. Als het pretpark besluit ermee te stoppen, dan zou Harderwijk opgescheept worden met een lange barrière tussen het weidse open water en de aloude stad. In het zicht van de boulevard blokkeert de wand ook potentiële ontwikkelkansen voor een attractieve kuststrook met geschikte plekken voor wonen, werken en recreatie aan het water.

Als je niet oppast, ontstaat er een verrommeld waterpretpark of verkoopt Aspro Parks de boel aan een ander pretparkconcern, dat er een soort Walibi van wil maken of Roompotachtig huisjespark. Dit moet je niet afwachten.

Commentaar 18.4

De zienswijze op dit punt wordt gedeeld met de projectgroep Waterfront, onderdeel van gebiedsprogramma Binnenstad.

Opmerking 18.5

Indiener is van mening dat het Dolfinariumeiland en de herontwikkeling hiervan valt onder hoofdstuk 5.2 Binnenstad in tegenstelling tot de huidige plaats onder hoofdstuk 5.3 Waterfront

Commentaar 18.5

Indiener heeft gelijk dat de tekst met betrekking tot het Dolfinariumeiland volgens de wijkindeling behoort tot de binnenstad. Deze aanpassing wordt doorgevoerd in de omgevingsvisie (zie conclusies).

Opmerking 18.6

Indiener pleit ervoor om de naamgeving voor de woon- en werkmilieu in het "overig stedelijke gebied" te vereenvoudigen en in lijn te brengen met het aantal en soort categorieën zoals ooit bedoeld door VROM.

Commentaar 18.6

De VROM woonmilieu typologieën zijn in eerste instantie bedoeld voor het landelijk niveau. Voor de omgevingsvisie is dit vertaald naar een gemeentelijk niveau. Hiervoor is een definitie voor woonmilieu opgesteld welke opgenomen wordt in de omgevingsvisie (zie conclusies).

Opmerking 18.7

Indiener is van mening dat het 'Woonmilieu buitencentrum' geen geschikte term is voor een gebied dat volgens indiener groenstedelijk is ontwikkeld.

Commentaar 18.7

Voor het commentaar op deze opmerking wordt verwezen naar commentaar 18.6.

Opmerking 18.8

Indiener is van mening dat het studiegebied voor de overkluizing A28 in de kaart te zwaar aangezet is. De aanduiding uit de eerste concept omgevingsvisie zou de lading beter dekken.

Commentaar 18.8

Kaarten hebben in de analoge versie allen nog een verbeteringslag ondergaan waarbij opgemerkt moet worden dat alleen de weergave in het digitale stelsel omgevingswet (DSO) juridisch bindend zijn.

Opmerking 18.9

Indiener is van mening dat de structuurbepalende dragers duidelijker afleesbaar dienen te zijn. Daarbij zou de aanduiding in de kaarten van de eerste concept omgevingsvisie beter te lezen zijn dan in de huidige versie.

Verzocht wordt de volgende gebieden en structuren (beter) aan te duiden als structuurdragers:

- De drie "Longen" van Harderwijk: Blauwe Long, Groene Long en Ecolong (Hierendse Beek)
- Het langgerekte Waterfront van Crescentpark, via het Zeepad, de Strandboulevard en Waterstadboulevard naar het aquaduct en Overloopterrein - inclusief het Waterfrontpark.
- De Tonselsedreef als stadsdeelontsluitingsweg. De Tonselsedreef richt Drielanden Centrum, Muziekland en Harderhout op het Crescentpark. De radiaalgerichte verkavelingsstructuur is van deze Dreef en andere op de Crescent gerichte dragers afgeleid.
- Het Leeuwenbekpad (fietspad met tunnel onder de Groene Zoomweg).

Commentaar 18.9

Indiener verwijst naar een oude visie die met Structuurvisie Harderwijk 2031 reeds is vervallen. De structuren bestaan nog steeds maar zijn opgenomen in de basisstructuur die vele malen uitgebreider is.

Conclusie

De Omgevingsvisie Harderwijk 2040 wordt op de volgende onderdelen gewijzigd:

De teksten in paragraaf 5.3 Waterfront:

“Het ontwikkelen van plannen voor het Dolfinariumeiland” en “Herstructurering Dolfinariumeiland is gewenst”

worden verplaatst naar paragraaf 5.2 Binnenstad.

In de tekst van de omgevingsvisie in paragraaf 4.4.2.2 zal de volgende definiëring voor woonmilieus worden gegeven:

Woonmilieu landelijk wonen

Het landelijk wonen wordt getypeerd door kleine woonclusters (boerenerven, e.d.) in het groen. Het agrarische open landschap is leidend met wonen in een lage dichtheid. Het voorzieningenniveau is zeer laag.

Woonmilieu bosrijk wonen

Het bosrijk wonen is een uniek woonmilieu voor Harderwijk waarbij gezocht wordt naar een manier om wonen in symbiose met de natuur en het landschap te ontwikkelen. Het lommerrijke Veluwe landschap is leidend met daaraan ondergeschikt wonen in een lagere dichtheid. Het voorzieningenniveau is zeer laag.

Woonmilieu dorps wonen

Het dorps wonen sluit aan op het unieke karakter van Hierden. Er is hier sprake van woningbouw met een grotere samenhang met een dorpse woningdichtheid. Het voorzieningenniveau is laag, maar sluit voldoende aan op de basisbehoefte in het dorp.

Woonmilieu groenstedelijk

Het groenstedelijke woonmilieu wordt gekenmerkt door grondgebonden en deels gestapelde of geschakelde woningen. Het zijn doorgaans de traditionele Harderwijker woonwijken die ruim en groen van opzet zijn. Het woonmilieu wordt gekenmerkt door een gemiddeld voorzieningenniveau en sluit voldoende aan op de basisbehoefte.

Woonmilieu buitencentrum

Het buitencentrum betreft het rond het centrum gelegen compact en monofunctioneel woonmilieu. Het betreft wijken en buurten rondom het centrum met een grote variatie in woningtypen zowel grondgebonden als gestapeld, in dichtheid variërend van herenhuis tot tuindorp in diverse

bouwperiodes. Qua voorzieningen is men gericht op het nabij gelegen centrum met een hoog voorzieningenniveau.

Woonmilieu centrumstedelijk

In het centrumstedelijke woonmilieu ligt de nadruk op menging van functies, intensief gebruik, hogere dichtheden en goede bereikbaarheid per OV. De historische binnenstad en de centrale zone vormen een belangrijk onderdeel van dit milieu. Er is sprake van menging op gebouwniveau, accent op commerciële of publieke functies, voornamelijk gestapelde woonvormen met als uitzondering de historische binnenstad, korrelgrootte klein tot middelgroot en een hoog voorzieningenniveau.

Zienswijze 19

Opmerking 19.1

Indiener verzoekt de reactietermijn voor de Omgevingsvisie met drie weken te verlengen. Volgens indiener is dit nodig om de ingediende zienswijze compleet te maken en om de gemeente de kans te geven het vertrouwen te herstellen.

Commentaar 19.1

Met de reactietermijn volgt de gemeente Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) die geldt voor de voorbereiding van de omgevingsvisie (artikel 16.26 Omgevingswet). De termijn van 6 weken is daarbij voorgeschreven. Iedereen kan binnen deze termijn zienswijzen naar voren brengen over het ontwerp van de omgevingsvisie (artikel 16.23 Omgevingswet). De gemeente doet mededeling van het ontwerp in het gemeenteblad (artikel 10.7a Omgevingsbesluit). Tegen een omgevingsvisie staat geen beroep open. Een omgevingsvisie bindt alleen de gemeente zelf en heeft geen juridische gevolgen.

De opmerking van indiener geeft volgens de gemeente geen aanleiding om de reactietermijn voor de ontwerp Omgevingsvisie te verlengen.

Opmerking 19.2

Indiener is van mening dat de participatie bij de Omgevingsvisie niet voldoende was. Hierbij stelt indiener de volgende vragen:

- Waar is het participatieplan voor de Omgevingsvisie?
- Is deze conform de nota interactief werken voorgelegd aan de raad?
- Waar staan de afwegingen dat de omgevingsvisie geen 'majeur project' is (risicovolle, afdelingsoverstijgende projecten met een grote mate van (bestuurlijke) complexiteit die zich uitstrekken over meerdere raadsperiodes) ?

Commentaar 19.2

De gemeente heeft zeer uitgebreid inwoners en belangenpartijen laten participeren in het opstellen van de omgevingsvisie. Dat is gebeurd op basis van de gemeentelijke Participatienota Omgevingswet en de Nota interactief beleid. In het participatieverslag van 23 januari 2024 is te lezen hoeveel inwoners en belanghebbenden op welk moment hebben geparticipeerd in het opstellen van de omgevingsvisie.

Bij de voorbereiding op de Omgevingsvisie heeft de gemeente in 2019 inbreng opgehaald bij inwoners met een korte vragenlijst. Daarnaast zijn er in 2020 ruim 30 gesprekken gevoerd met sleutelfiguren uit de Harderwijkse samenleving. Dit heeft geleid tot een Regierapport, vastgesteld in januari 2022 door de gemeenteraad. Hierin stonden de hoofdpogaven voor de omgevingsvisie. Ondanks het abstracte en veelomvattende karakter van de omgevingsvisie ('Harderwijk in 2040'), zijn er veel lijnen en patronen naar voren gekomen over wat er nodig is, de zogenaamde bouwstenen. Deze zijn opgenomen in de concept-Omgevingsvisie.

Aanvullend is besloten om alle inwoners in Harderwijk van in de participatieweken van 13/09/2023 t/m 11/10/2023 te vragen om te reageren op de concept-omgevingsvisie. In de wetenschap dat meedenken over zo'n veelomvattend en abstract onderwerp voor veel inwoners niet aantrekkelijk is. De gemeente heeft daarom ingezet op verschillende kanalen:

- *Bijeenkomsten in verschillende wijken waarin de omgevingsvisie aan de hand van themaborden is uitgelegd en inwoners reactieformulieren konden invullen*
- *Een online enquête, waarin*
 - o *inwoners hun mening konden geven over stellingen over wat er in de toekomst nodig is in heel Harderwijk en/of in hun wijk.*
 - o *Inwoners hun opmerkingen naar aanleiding van de stellingen kwijt konden*
- *Specifiek zijn ook de sleutelfiguren die hebben meegedacht bij het opstellen van de omgevingsvisie gevraagd om te reageren op de concept-omgevingsvisie.*
- *Tijdens twee interne lunchbijeenkomsten hebben ca. 60 ambtenaren kennis genomen van de concept-omgevingsvisie.*
- *Daarnaast zijn met de woningbouwcorporaties en de ODNV ambtelijke gesprekken gehouden en hebben een aantal formele overlegpartners gereageerd via email.*
- *Ten slotte heeft een gesprek met de BKH plaatsgevonden.*

Opmerking 19.3

In het participatieverslag staan data van persberichten en publicaties in de krant, waaronder die voor de uitnodigingen van de inloopbijeenkomsten. Indiener mist hierin de data van de inloopbijeenkomsten. Deze data zijn van belang omdat volgens indiener de uitnodigingen een dag voor de inloopbijeenkomst via een persbericht de krant stonden.

Commentaar 19.3

De advertentie in de Harderwijker Courant is inderdaad een dag na de eerste bijeenkomst geplaatst. Per abuis zijn de berichten op de gemeentepagina's van week 38 en 39 omgedraaid. Hierdoor stond de eerste inloopavond van o.a. 25 september pas op 27 september in de krant i.p.v. 20 september. Naast de advertentie in de Harderwijker Courant zijn is ook op andere wijze gecommuniceerd zoals hierna wordt toegelicht.

Op 13 september 2023 is gestart met de laatste fase van de participatie rondom de Omgevingswet. Tijdens deze campagne vragen we inwoners, ondernemers en anderen uit Harderwijk en Hierden hun kijk op hun (Harder-)wijk te delen. Dit hebben we gedaan via online enquêtes via het Online Stadsgesprek en de inloopbijeenkomsten van eind september. Op die dag zijn we ook gestart met de communicatie hierover.

Participatieweken omgevingsvisie:

Via verschillende kanalen zijn inwoners uitgenodigd voor de inloopbijeenkomsten en online participatiemogelijkheid (onlinestadsgesprekharderwijk.nl). Onderstaand vindt u een overzicht van het deel van de communicatie-uitingen, waarin de inloopbijeenkomsten zijn benadrukt:

- Er is op 13 september (start participatie) een persbericht naar lokale/regionale media gestuurd inclusief het overzicht met alle inloopbijeenkomsten. Dit bericht is ook verzonden naar de gemeenteraad.*
- Vanaf het moment dat de online vragenlijst op het Online Stadsgesprek live was (13 september) zijn in dit project onder 'evenementen' alle inloopbijeenkomsten ook vermeld, inclusief datum - tijd en locatie.*
- Het nieuwsbericht, in lijn met persbericht, waarin de data en locaties van de inloopbijeenkomsten staan vermeld is ook geplaatst op harderwijk.nl.*
- Er is op 21 september een tweede persbericht naar lokale media gestuurd met de aankondiging van de Week van de Omgevingsvisie, waarin de inloopbijeenkomsten opgesomd werden. Dit bericht is ook verzonden naar de gemeenteraad.*
- Er is op de sociale media kanalen van gemeente Harderwijk op 22 september een uitnodiging geplaatst voor de inloopbijeenkomsten.*
- Ditzelfde bericht is ook als betaalde advertentie geplaatst en gepromoot onder inwoners van gemeente Harderwijk. Hiermee hebben we 6865 unieke accounts bereikt (gemeten over 7 dagen). In totaal is het bericht 18.000 keer weergegeven.*
- Ondernemers zijn via de BKH (Bedrijvenkring Harderwijk) uitgenodigd voor een speciale bijeenkomst voor ondernemers en geattendeerd op deze inloopbijeenkomsten.*
- Ruim 250 sleutelfiguren uit de Harderwijkse samenleving hebben persoonlijk een email ontvangen met een uitnodiging deel te nemen aan het onlinestadsgesprek, een inloopbijeenkomst te bezoeken of rechtstreeks te reageren op het concept-omgevingsvisie.*

Opmerking 19.4

Indiener is van mening dat de gemeente haar inwoners te laat heeft geïnformeerd over de zienswijze procedure op de Omgevingsvisie. Volgens indiener zijn de inwoners in week 17 geïnformeerd via de gemeentelijke pagina in de krant en betrof dit minder dan zeven dagen voor de deadline (30 april 2024).

Indiener is van mening dat de gemeente meer belang moet hechten aan participatie en daarbij actiever, eerder en frequenter aandacht moeten besteden aan de zienswijzeprocedure van de Omgevingsvisie. Daarnaast had iedereen die zich had aangemeld, aanwezig was bij de inloopbijeenkomst of deelgenomen had aan de online sessie, een mail moeten ontvangen met een uitnodiging om te reageren op de concept omgevingsvisie.

Commentaar 19.4

De officiële bekendmaking vindt plaats automatisch via het digitale stelsel omgevingswet door publicatie in het Gemeenteblad (via www.officielebekendmakingen.nl) . Dit is op 15 maart 2024

gedaan. Als extra service wijst de gemeente ook via de Harderwijker Courant en haar website de inwoners en ondernemers op de mogelijkheid hun zienswijze kenbaar te maken.

Opmerking 19.5

In het participatieverslag mist indiener een overzicht welke wijziging en verbeteringen zijn aangebracht in de concept Omgevingsvisie en een toelichting waarom bepaalde suggesties en visies van burgers wel of niet zijn meegenomen in de Omgevingsvisie.

Commentaar 19.5

In paragraaf 5.21 staan de conclusies van de participatie vermeld. Veel opmerkingen en suggesties zijn van een meer tactisch en operationeel niveau en vallen buiten het kader van deze omgevingsvisie. Deze zijn of worden met betreffende ambtenaren gedeeld. Veel punten zijn als aandachtspunten per wijk benoemd in hoofdstuk 5. In het participatieverslag staat dit uitgebreid vermeld.

Opmerking 19.6

Indiener benadrukt dat er voor de wijk Weiburg een afspraak gemaakt zou zijn om deze wijk de naam "Weiburg" te behouden en de term "Nieuw Weiburg" alleen te gebruiken voor het "Project Nieuw Weiburg".

Commentaar 19.6

Indiener geeft aan dat de wijk Weiburg haar naam zou behouden. Volgens de gegevens van het CBS is de formele naam Stationsomgeving. Na de vraag van indiener is een advies over voorgestelde naamgeving van wijken in de omgevingsvisie aangevraagd bij de (straat)namencommissie. De commissie zal zich buigen over de voorgestelde naamgevingen van verschillende wijken. De omgevingsvisie zal op basis van dat advies mogelijk naamgevingen wijzigen. Een afspraak over naamgeving kan niet buiten deze onafhankelijke commissie om worden gemaakt.

Opmerking 19.7

Volgens indiener zijn er op de website van de gemeente twee versies van de "omgevingsvisie Harderwijk" te downloaden, te weten: "Ontwerp_Omgevingsvisie_Harderwijk.pdf" en "Concept_Omgevingsvisie_Harderwijk.pdf". Het is voor indiener onduidelijk welke versie de meest recente is.

Commentaar 19.7

Op de website van de gemeente is alleen de ontwerpomgevingsvisie zichtbaar. Via de google zoekmachine is ook de oudere versie concept-omgevingsvisie vindbaar. In de bekendmaking over de tervisielegging wordt uitsluitend gesproken over de ontwerpomgevingsvisie.

Opmerking 19.8

In paragraaf 6.4 Participatie staat beschreven: “De gemeente kiest principieel voor het hoogste niveau van participatie”. Volgens indiener is dit niet gebleken bij de participatieplannen van Project Nieuw Weiburg en van de Omgevingswet. Indiener vraagt zich af hoe de gemeente dit gaat herstellen en stelt voor de benoemde participatieplannen te herzien.

Commentaar 19.8

In dit proces ligt de ontwerpomgevingsvisie ter visie volgens de wettelijk vastgestelde procedure. De omgevingsvisie is het ruimtelijk beleidskader dat de gemeenteraad vaststelt en waar zij zelf aan gehouden is. Er zijn geen directe juridische gevolgen voor inwoners en belanghebbenden. Dat is anders voor het omgevingsplan, dit is bindend voor inwoners en ondernemers. De gemeenteraad is het bevoegd gezag als het gaat om het vaststellen van de omgevingsvisie. Er is in het proces voorafgaand aan deze wettelijke terinzagelegging van de omgevingsvisie wel grondig aandacht besteed aan participatie op het niveau van consulteren en informeren. Dat is in dit geval het hoogst mogelijke niveau van participatie.

De tekst zal enigszins worden aangepast (zie conclusie).

Opmerking 19.9

Indiener is van mening dat de stelling

“De initiatiefnemer/inwoner krijgt meer verantwoordelijkheid in het proces van ruimtelijke ontwikkelingen, bepaalt de inhoudelijke oplossingsrichtingen en houdt rekening met het algemene belang én het belang van direct betrokkenen” (paragraaf 6.2 Samenwerking) in conflict is met de stelling: “De raad of het college kan besluiten het beslissingsrecht bij (georganiseerde) inwoners te leggen binnen van tevoren bepaalde (financiële) kaders” (paragraaf 6.4 Participatie).

Commentaar 19.9

De eerste geciteerde alinea doelt op de verantwoordelijkheid die initiatiefnemers krijgen bij het maken van plannen om anderen, omwonenden en belanghebbenden, te betrekken bij hun plannen. de tweede geciteerde alinea gaat over plannen van de gemeente die in gezamenlijkheid met inwoners worden ontwikkeld. In hoeverre de beslissingsbevoegdheid van inwoners gaat is afhankelijk van het abstractieniveau van plannen, budget (recht) en kaders die meegegeven worden door de gemeenteraad.

Opmerking 19.10

In paragraaf 5.4 staat beschreven “De vergrijzing in de wijk is het hoogst in Harderwijk (hier wordt bedoeld stedelijk Harderwijk dus exclusief buitengebied) na het Nachthok”. Indiener vraagt waaruit dat blijkt en verzoekt deze stelling in perspectief te plaatsen met behulp van absolute cijfers.

Commentaar 19.10

Het percentage vergrijzing in de wijk is gebaseerd op CBS gegevens van 2020, opgenomen in de Stadsatlas als onderbouwing.

CBS-STATLINE KENMERKEN BEVOLKING 2020	Totaal aantal inwoners	Bevolkingsdichtheid inw / km²	Aantal inwoners 65 jaar of ouder	% 65 + inwoners in de wijk	Aantal inwoners met een migratie-achtergrond	% inwoners met een migratie- achtergrond in de wijk	Aantal particuliere huishoudens	Aantal eenpersoonshuishoudens	% eenpersoons- huishoudens in de wijk
Gemeente Harderwijk	48414	1245	8931	18	9288	19	20531	6781	33
Wijk 01 Binnenstad	2300	4407	340	15	335	15	1320	710	54
Wijk 02 Waterfront	1130	2515	125	11	180	16	430	75	17
Wijk 03 Zeebuurt	2120	5539	525	25	385	18	970	320	33
Wijk 04 Friesegracht	1480	4029	350	24	170	11	715	270	38
Wijk 05 Stadsdennen	6110	5853	1345	22	1785	29	2595	900	35
Wijk 06 De Sypel	640	1634	150	23	90	14	265	65	25
Wijk 07 Stationsomgeving	260	1061	80	31	45	17	150	95	63
Wijk 08 Stadswelden	7660	4469	1725	22	1430	19	3450	1295	38
Wijk 09 Slingerbos	1365	3099	280	21	155	11	545	140	26
Wijk 10 Tweelingstad	6930	4872	1075	16	2180	31	2735	925	34
Wijk 11 Frankrijk	4115	3845	725	18	570	14	1635	425	26
Wijk 12 Drielanden	10305	3380	1240	12	1605	16	3865	895	23
Wijk 13 Industrierrein Lorentz	Geen gegevens								
Wijk 14 Buitengebied Harderwijk	915	57	350	38	90	10	480	245	51
Wijk 15 Hierden	3180	339	650	20	315	10	1335	395	30

Opmerking 19.11

In paragraaf 5.6 Nieuw Weiburg staat beschreven: “De hoge dichtheid is hier geaccepteerd”. Indiener vraagt door wie de hoge bouwdichtheid is geaccepteerd. Indiener benadrukt dat de omgeving en de klankbordgroep “Project Nieuw Weiburg” hier kritisch en afwijzend op gereageerd hebben.

Commentaar 19.11

Met geaccepteerd wordt bedoeld dat het te verantwoorden is in relatie tot de omstandigheden. Dat wil zeggen de nabijheid van uitstekende OV-verbindingen en voorzieningen op relatief korte afstand (goed bereikbaar te voet of per fiets). Op 30 maart 2023 is de Nota van uitgangspunten door de gemeenteraad vastgesteld.

Opmerking 19.12

De stelling “de hoge dichtheid is geaccepteerd” botst volgens indiener met de stelling “ het welbevinden van alle bewoners van Harderwijk staat voorop”. Indiener verzoekt uit te leggen hoe hoogbouw langs de randen zorg draagt voor luwte in het Nachthok.

Commentaar 19.12

Het geluid van het verkeer van het Westeinde én Westermeenweg (deels) wordt afgeschermd door de nieuwe bebouwing.

Opmerking 19.13

Indiener herkent de zorg om parkeerdruk in Weiburg. Echter staat in de plannen voor Weiburg dat in een straal van 300 meter rondom de Weiburg, parkeerregulering moet plaatsvinden. Volgens indiener leidt deze oplossing tot het verplaatsen van het probleem naar de omgeving.

Commentaar 19.13

De omgevingsvisie hanteert het S.T.O.M.P.-principe. Met dit principe wil het gemeente sturen op een vermindering van autogebruik én bezit in het stedelijk gebied. Dit gaat niet zonder het creëren van alternatieve vervoerswijzen. Parkeerregulering is slechts een van de maatregelen die daarvoor benut kunnen worden. Het maken van mobiliteitshubs, deelmobiliteit, betere fietsfaciliteiten, etc. zijn andere maatregelen. In het thematische programma Bebouwing en Infrastructuur wordt uitgewerkt hoe de gemeente samen met inwoners daar naar toe werkt.

Opmerking 19.14

Indiener vraagt te verklaren hoe hoge bouwdichtheid (hogere adressendichtheid met meer bewoners per m²), hoogbouw en hoge parkeerdruk, goed is voor een ‘Gezonde en veilige leefomgeving’.

Commentaar 19.14

Bouwdichtheid, hoogbouw en parkeerdruk zijn opgaven in relatie tot een gezonde en veilige leefomgeving. Dat verhoogt de complexiteit. In de Nota van uitgangspunten Nieuw Weiburg is een en ander in goede samenhang uitgewerkt. Een hoge bouwdichtheid is noodzakelijk vanwege de hoge woningnood.

Opmerking 19.15

Indiener vraagt wanneer er in de omgevingsvisie in het kader van Erfgoed gesproken wordt over 'Stad', daarmee de "historische binnenstad" of de Stad Harderwijk bedoeld wordt. Indiener benadrukt dat in de "stad Harderwijk" de meeste monumenten staan, waaronder in het Nachthok. Indiener is van mening dat de aandacht voor erfgoed en originele structuren buiten de stadsmuren in de omgevingsvisie onderbelicht blijven.

Commentaar 19.15

Alle erfgoed en aangewezen monumenten zijn belangrijk voor de gemeente. Erfgoed en historische structuren komen nadrukkelijk aan de orde bij de basisstructuur in paragraaf 3.5 en in het thema Ruimtelijke kwaliteit, paragraaf 4.4.2.

Opmerking 19.16

Indiener is van mening dat het uitgangspunt "oude structuren te hanteren als uitgangspunt voor nieuwbouw" tot dusver is genegeerd door de gemeente, o.a. in project Nieuw Weiburg, Indiener vraagt hoe de gemeente dit uitgangspunt wil waarmaken.

Commentaar 19.16

Met het vaststellen van de omgevingsvisie gelden deze principes als toetsingskader waarbij goed gemotiveerd moet worden hoe hieraan uitvoering gegeven wordt. De gemeenteraad zal na vaststelling van de omgevingsvisie ruimtelijke ontwikkelingen toetsen aan de principes. Dat daar regelmatig conflicterende belangen uit naar voren komen, dwingt de gemeente soms om moeilijke keuzes te maken of te prioriteren.

Opmerking 19.17

Indiener vraagt waarom de gemeente Harderwijk blijft lobbyen voor een Intercity station? Volgens indiener heeft de NS aangeraden geen intercitystatus voor station Harderwijk op te nemen in de omgevingsvisie. Door dit wel te doen, ziet indiener dat de gemeente de intercitystatus gebruikt om majeure projecten als het project Nieuw Weiburg aantrekkelijker te maken.

Commentaar 19.17

De gemeente zet vol in op verbetering van OV aansluitend op het S.T.O.M.P.-principe. Daar hoort een verbetering van het treinproduct bij. De NS hanteert daarvoor liever niet de term IC. Deze termen zijn vervallen waarbij het streven van de gemeente blijft om hoogfrequente snelle OV-verbindingen te hebben, te houden en zo mogelijk te verbeteren. Dat streven past bij het terugdringen van automobiliteit en draagt bij aan een gezondere leefomgeving.

Opmerking 19.18

Indiener is van mening dat de Omgevingsvisie eerst met de burgers van Harderwijk moet worden besproken voordat deze definitief wordt vastgesteld. Daarbij is het volgens indiener aan te bevelen dat de gemeenteraad eerst het onderzoek van de rekenkamer commissie over Participatie afwacht, zodat de conclusies c.q. verbeterpunten voor participatie kunnen worden meegenomen.

Commentaar 19.18

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 19.19

Indiener is het niet eens met de wijze van participatie, beschrijving van erfgoed en bescherming van erfgoed en de omgeving (in het bijzonder het Nachthok), hoogbouw , extreme ongelijk verdeelde binnenstedelijke verdichting en dat onvoldoende zekerheid voor gezonde en leefbare leefomgeving wordt geboden.

Commentaar 19.19

Een en ander is in eerdere opmerkingen van indiener al beantwoord. Verdere argumenten van indiener ontbreken waardoor deze opmerking voor kennisgeving wordt aangenomen.

Conclusie

De tekst in paragraaf 6.4 op pagina 150:

“De gemeente kiest principieel voor het hoogste niveau van participatie.”

Wordt gewijzigd naar:

“De gemeente kiest principieel voor het hoogst mogelijke niveau van participatie”

Zienswijze 20

Opmerking 20.1

In de ontwerp Omgevingsvisie Harderwijk staat beschreven dat de gemeente Harderwijk onderzoek wil doen naar verlegging, overkluizing of een verdiepte ligging van de A28 en haar toe- en afritten. Indiener geeft aan geen mogelijkheden te zien om daar actief in te participeren.

Commentaar 20.1

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 20.2

Verschillende onderdelen van de omgevingsvisie Harderwijk kunnen van invloed zijn op het verkeersaanbod op de toevoerwegen naar de A28 en daarmee mogelijk ook op de verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid op de A28. Als voorbeeld wordt hierbij de ontwikkelingen aan de stads-entrees vanaf de A28 en de oostelijke stadsontsluiting vanaf de Newtonweg genoemd.

Indiener verzoekt om betrokken te worden wanneer deze ontwikkelingen concreet worden.

Commentaar 20.2

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Conclusie

De opmerkingen hebben geen aanleiding gegeven om de Omgevingsvisie Harderwijk 2040 te wijzigen.

Zienswijze 21

Opmerking 21.1

In de Omgevingsvisie wordt beschreven dat klimaatverandering wordt tegengegaan door inzet op het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen.

Indiener geeft aan een experiment te doen met de CO2 opslagwaarde, zogenoemde removal credits (ETS), waarbij CO2 wordt opgeslagen en deze opslag wordt verkocht aan een regionale partij. Indiener vraagt de gemeente om mee te werken aan dit experiment.

Commentaar 21.1

De omgevingsvisie is een ruimtelijk toetsingskader. Om de doelen te bereiken worden programma's opgesteld. Binnen het programma Natuurlijk systeem of het programma Mens en Maatschappij, onderdeel luchtkwaliteit kan de suggestie een plek krijgen. De suggestie wordt doorgegeven aan de betreffende ambtenaren.

Opmerking 21.2

In de omgevingsvisie wordt beschreven dat het watersysteem leidend is voor de ontwikkeling.

Volgens indiener ziet het waterschap zich gedwongen om anders om te gaan met afvoer van water en is er nu vaker sprake van retentiebeleid. Indiener vraagt of er in de omgevingsvisie voldoende aandacht is hiervoor.

Indiener adviseert om te beoordelen of sloten wel nodig zijn gezien het specifieke terrein als voorbeeld de terreinen aan Waterplaspad - Waterplassteeg - Westermeenweg.

Commentaar 21.2

Het is niet voor niets dat het betreffende pad en de steeg van oudsher deze namen gekregen hebben. Het klopt dat (al jaren) de voorkeursvolgorde is water vasthouden, bergen en (vertraagd) afvoeren. Maar meer vasthouden (sparen) voor droge perioden betekent ook een groter risico op wateroverlast (gedurende perioden met neerslagoverschot). Door de klimaatverandering wordt het weer extremer, waardoor de noodzaak van afvoermogelijkheden eerder groter dan kleiner wordt. Dat deze watergangen langdurig droogvallen wil niet zeggen dat ze geen functie hebben (kenmerkend beeld voor de flanken van de Veluwe). En een sloot is een minder kunstmatige oplossingsrichting dan een rioolbuis. De omgevingsvisie is in gezamenlijkheid met het waterschap tot stand gekomen.

Opmerking 21.3

Indiener is blij met de voorstellen en richting in de paragraaf 4.2.4 Natuur en groen en steunt dit van harte. Wel wil indiener pleiten voor meer ruimte voor verrommeling en specifiek onbeheerde stukjes groen, in het algemeen minder netjes onderhouden, minder maaien en vooral minder namaaien door het kruid om bomen te laten staan.

Commentaar 21.3

De suggestie van de indiener past in het huidige beleid ten aanzien van het groenonderhoud bij de gemeente.

Conclusie

De opmerkingen hebben geen aanleiding gegeven om de Omgevingsvisie Harderwijk 2040 te wijzigen.

Zienswijze 22

Opmerking 22.1

Indiener is van mening dat de ontwerp Omgevingsvisie een evenwichtige visie is geworden, mede omdat het principe 'Het welbevinden van onze inwoners staat voorop' consequent is uitgewerkt.

Commentaar 22.1

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 22.2

Indiener stelt vast dat er veel moeite is gedaan om de wensen uit de samenleving op te halen. Verschillende bronnen zijn daarvoor aangeboord volgens indiener.

Commentaar 22.2

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 22.3

Indiener ziet het wijkgericht werken als de (enige) basis voor succes omdat hier de sociale basis ligt en de dagelijkse leefomgeving het referentiekader is voor het welbevinden van de meeste mensen. Indiener geeft aan erg ingenomen te zijn met de nadruk op uitwerking en aanpak per wijk.

Commentaar 22.3

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 22.4

Indiener benadrukt het belang van het citaat "In de visie draagt iedereen in die samenleving ook een stukje eigen verantwoordelijkheid: Harderwijk, dat zijn we samen. Hierin zijn inwoners aan zet, stellen we de oplossing centraal en werkt de gemeente vanuit partnerschap". Hierbij plaatst indiener de waarschuwing dat daadwerkelijk alle inwoners aan zet komen. Dit wordt volgens indiener voldoende onderkent in paragraaf 2.3 bij het ontwikkelperspectief Inclusieve stad.

Commentaar 22.4

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 22.5

Indiener waarschuwt voor het feit dat een visie nog iets vrijblijvends heeft en daarin het gevaar schuilt dat de ideale situatie voor iedereen niet bereikt zal kunnen worden.

Indiener verwacht dat bij de verdere uitvoering van de omgevingsprogramma's, deelvisies en andere beleidsstukken dezelfde integraliteit wordt betracht als bij de uitvoering van de Omgevingsvisie. Daarbij geeft indiener aan een adviesrol bij zichzelf weggelegd te zien voor het sociale domein.

Commentaar 22.5

De Omgevingsvisie wordt uitgewerkt in een aantal programma's. Dit gebeurt in afstemming met de verdere uitwerking die vanuit de Nota Sociaal domein plaatsvindt. Beide processen worden met elkaar afgestemd. Waar dit leidt tot nadere beleidsontwikkeling, zal de Sociale Adviesraad om advies worden gevraagd.

Opmerking 22.6

Indiener onderschrijft de tekst uit paragraaf 2.3. inclusieve stad. Hierbij wordt het belang 'Iedereen kan onvoorwaardelijk en onbeperkt meedoen' benadrukt. Echter wordt ook gewaarschuwd voor de tendens in de samenleving waarbij inclusie wordt tegengegaan.

Indiener vraagt hoe de gemeente denkt deze tendens tegen te kunnen gaan.

Commentaar 22.6

In de omgevingsvisie wordt veel aandacht besteed aan ontmoeting. De gemeente is er van overtuigd dat door elkaar te kennen, bruggen worden geslagen en de kloof tussen groepen van mensen kleiner wordt. Samen werken aan vitale en leefbare buurten is een prima uitgangspunt. Daarmee zorgen we voor veerkrachtige en sterke wijken, wijken waar de sociale basis op orde is en die tegen een stootje kunnen als het even tegenzit.

In de omgevingsvisie is beschreven dat wordt ingezet op het versterken van de veerkracht (samensterk) binnen de wijken zodat sterke wijken meer realistisch worden dan tot nu toe. De gemeente heeft daarin een faciliterende en voorwaardenscheppende rol. Het zal ook van inwoners afhangen of het tot realisatie van die sterke wijken zal komen waar de sociale basis op orde is. Maatschappelijke factoren spelen hierbij een zeer sterke rol en die zijn bijna niet te beïnvloeden op gemeentelijk niveau.

De tendensen in de samenleving worden niet alleen door de overheid beïnvloed, maar ook door (social)media, interactie tussen inwoners. Wij streven ernaar als gemeente om in ons beleid in brede zin af te wegen hoe wij het beste bijdragen aan het vergroten van inclusie.

Opmerking 22.7

Indiener benadrukt dat bestaanszekerheid niet alleen bestaat uit het hebben van een woning en inkomen, maar meer factoren, waaronder gezondheid, een voorwaarde zijn van bestaanszekerheid.

Commentaar 22.7

De gemeente beoogt met de omgevingsvisie én met de Nota sociaal beleid alle facetten van bestaanszekerheid in het vizier te hebben. Dit is ook onderdeel van het gemeentelijk brede bestaanszekerheidsbeleid en preventief gezondheidsbeleid.

Opmerking 22.8

In hoofdstuk 3 wordt de basisstructuur nader toegelicht. Paragrafen 3.3 en 3.4 beschrijven de voorwaarden en omstandigheden om onder andere meer beweging, gezonder leven en meer ontmoeting te realiseren.

Indiener benadrukt dat deze paragrafen voornamelijk beschrijven welke inrichting en voorzieningen hiervoor benodigd zijn, maar dat om deze doelen te bereiken er meer nodig is. Daarom adviseert indiener om in deze teksten kort te verwijzen naar bijbehorend beleid binnen het sociaal domein.

Commentaar 22.8

In de visie heeft de gemeente zich geconcentreerd op de maatschappelijke ontwikkelingen en doelen (wat willen we bereiken in 2040). De Nota sociaal beleid is inmiddels vastgesteld. De door de indiener benoemde activiteiten kunnen onderdeel zijn van de uitvoeringsagenda sociaal beleid.

Opmerking 22.9

In de inleiding van de Thematische benadering (paragraaf 4.1) wordt toegelicht hoe de ontwerpprincipes worden gehanteerd.

Indiener benadrukt hierbij dat de uitwerking en aanpak per wijk van belang is. Ook dient men bij die uitwerking ervoor te zorgen dat echt alle bewoners aan bod komen en gehoord worden.

Commentaar 22.9

Dit strookt met de opstelling van de gemeente zoals verwoord is in de inleiding op hoofdstuk 5: "De beschrijvingen in dit hoofdstuk 5 staan niet vast en zijn niet volledig. Daarvoor zijn in de komende jaren meer gesprekken met inwoners en wijkverenigingen noodzakelijk".

Opmerking 22.10

In paragraaf 4.3.1. (bladzijde 54) staat: 'Een gezonde leefstijl draagt bij aan een verminderde zorgvraag'. Volgens indiener dragen positieve gezondheid, een gezonde leefstijl en leefomgeving zeker bij, maar zijn deze factoren niet het volledige antwoord op de zorgvraag die op ons afkomt.

Commentaar 22.10

Dat is correct. In deze paragraaf was het zeker niet de bedoeling om volledig te zijn, maar vooral om het belang van een gezonde leefstijl te onderstrepen en wat de gemeente daarin kan betekenen. Binnen ons preventief gezondheidsbeleid van de gemeente besteden we ook aandacht aan bijvoorbeeld valpreventie en hittestress.

Opmerking 22.11

Het figuur op bladzijde 54 is ontleend aan de nieuwe Nota Sociaal Domein. Indiener vindt dat dit figuur uit de lucht komt vallen, aangezien er afgezien van het begrip positieve gezondheid, niet naar verwezen wordt in de tekst.

Indiener adviseert om kort aan te geven hoe de koppeling met het beleid vanuit het sociaal domein er uitziet.

Commentaar 22.11

De figuur is ontleend aan de Nota sociaal domein. In de uitwerking van de thema's voor de Alliantie Mens&Maatschappij is de verbinding gelegd met het sociaal beleid. Dit wordt uiteengezet op pagina 54 en 55. De gemeente heeft niet teveel van de Nota sociaal beleid willen kopiëren in de omgevingsvisie. Het is de bedoeling dat de Omgevingsvisie en de Nota sociaal beleid complementair aan elkaar zijn. In de tekst van de omgevingsvisie zal de verwijzing naar de nota sociaal domein expliciet worden gemaakt (zie conclusie).

Opmerking 22.12

In paragraaf 4.3.2 (bladzijde 56) staat: 'de komende decennia gaat Harderwijk zich inzetten om een openbaar gebied te scheppen dat uitnodigt tot wandelen, fietsen, recreëren in de buitenruimte, spelen en sporten'.

Indiener adviseert om hierbij rekening te houden met mensen (ook de kinderen) met een fysieke beperking. Ten aanzien van speeltoestellen in de buurt adviseert indiener om ervoor te zorgen dat deze (blijvend) aansluiten bij leeftijdsopbouw in de buurt.

Commentaar 22.12

De gemeente streeft er naar dat iedereen kan meedoen. Dat staat ook vermeld in paragraaf 2.3: "De meeste inwoners vinden het vanzelfsprekend om 'gewoon' mee te doen. Toch is dat voor de ene inwoner lastiger dan voor de andere. Vanwege bijvoorbeeld beperkingen of vooroordelen over elkaar. In Harderwijk willen we dat iedereen kan meedoen en niemand wordt uitgesloten".

De gemeente erkent dat er onvoldoende aandacht in de visie is voor speelruimte. Hiervoor zal een tekst toegevoegd worden aan de omgevingsvisie (zie conclusies).

Opmerking 22.13

Op bladzijde 56 en 58 staat beschreven dat er geen ongezond voedselaanbod bij scholen wordt toegelaten.

Indiener vraagt waarom dit alleen bij scholen geldt en adviseert de lat hoger te leggen bij het indammen van ongezond voedselaanbod.

Commentaar 22.13

De gemeente wil een gezonde leefstijl bevorderen. Daar hoort ook gezonde voeding bij. De gemeente geeft voorlichting en bevordert een gezond eetgedrag met de JOGG-aanpak. Harderwijk is vanaf 2014 een JOGG gemeente. Jongeren op Gezond Gewicht heeft als doel om kinderen van 0-18 jaar op te laten groeien in een gezonde omgeving. Een verbod op ongezond eten is niet een besluit dat op gemeentelijk niveau thuishoort.

Opmerking 22.14

Op bladzijde 58 staat beschreven dat voetgangers en fietsers in 2040 prioriteit hebben in de bebouwde kom.

Indiener vindt dit een prima punt, maar waarschuwt voor de bereikbaarheid door hulpdiensten, zoals ambulance, brandweer, politie en huisartsenpost. Indiener adviseert om te zorgen voor een goede inpassing van de routes voor hulpdiensten.

Commentaar 22.14

Bereikbaarheid van hulpdiensten is bij alle ruimtelijke plannen een vereiste en hoeft niet te worden geregeld in de omgevingsvisie. Deze zienswijze wordt daarom voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 22.15

Op bladzijde 58 staat: 'Dat betekent dat de gemeente bij de inrichting van wijken en buurten, ook voor ouderen en inwoners met een beperking, ontmoeting en verbinding bevordert'.

Indiener adviseert om in wijken en buurten met veel ouderen de fysieke inrichting op een hoger peil brengen, liefst tot op het niveau van dementievriendelijk. Ook vraagt het langer zelfstandig thuis wonen een bijpassende visie op wonen, volgens indiener.

Commentaar 22.15

Het is goed om ook in komend beleid oog te hebben voor ouderen die al in bestaande wijken wonen en daar ook (willen) blijven wonen met of zonder zorg, in een veilige buurt met het eigen netwerk. De groep dementerenden zal de komende jaren groeien. En zij zullen langer zelfstandig blijven wonen. Met de term woon-zorgconcepten nabij wijkcentra wordt op deze ontwikkelingen geanticipeerd.

Harderwijk wil een dementievriendelijke gemeente zijn. In de Nota sociaal domein en uitvoeringsagenda gaan we in op het vormgeven van het wonen en leven in veilige buurten en de zelfredzame gemeenschap. Dat geldt ook voor de ontwikkeling van het volkshuisvestelijk programma. In dat programma is welzijn ook aan de orde.

Opmerking 22.16

Indiener vraagt meer aandacht voor het risico van Lelystad airport. Vluchten van dit vliegveld kan leiden tot meer geluidsoverlast, een slechtere luchtkwaliteit en meer verkeer op de N302.

Indiener adviseert de gemeente Harderwijk als groep van gemeenten actief waakzaam te zijn ten aanzien van dit risico aspect. Met actief waakzaam wordt bedoeld dat de gemeente(n), regio en provincie zich moeten mengen in deze discussie daar waar het kan.

Commentaar 22.16

De gemeente herkent de zienswijze en het heeft haar aandacht. Beslissingen over Lelystad airport liggen buiten de beslissingsbevoegdheid maar de gemeente zal zeker alert zijn op de ontwikkelingen juist op de door indiener aangedragen aspecten.

Opmerking 22.17

Indiener adviseert om zorg te dragen voor veerkrachtige en sterke wijken, wijken waar de sociale basis op orde is en die tegen een stootje kunnen als het even tegenzit.

Commentaar 22.17

Paragraaf 4.3.3 geeft de principes weer waarmee in de omgevingsvisie veerkrachtige en sterke wijken worden nagestreefd. Daarmee verwacht de gemeente voldoende zorg te dragen voor veerkrachtige en sterke wijken zoals indiener verzoekt.

Opmerking 22.18

Indiener waarschuwt dat het wijkgericht werken met de bewoners moet zijn en niet voor de bewoners. De tekst in paragraaf 4.3.3.2 (pagina 70) geeft volgens indiener voldoende vertrouwen op dat punt.

Commentaar 22.18

De gemeente is alert op dit punt.

Opmerking 22.19

Indiener waarschuwt voor het indelen van wijken in eigen identiteit en karakter, de wijken niet in te delen in 'goede' en 'slechte' wijken. Daarbij is het van belang niet alleen oog te hebben voor het verbeteren van de 'zwakke' wijken, maar juist bij de 'goede' wijken te kijken of sociale huisvesting en aandachtsgroepen toegevoegd kunnen worden.

Commentaar 22.19

In paragraaf 4.3.3.2 staat: "Met de wijkgerichte aanpak zal de gemeente ook de identiteit per buurt of wijk samen met de bewoners kleur geven zodat de herkenbaarheid en het wij-gevoel wordt vergroot". Hier wordt niet gesproken in termen van goed of slecht. De gemeente begrijpt de suggestie en is hier alert op.

Opmerking 22.20

Op pagina 70 wordt volgens indiener gesuggereerd dat ontmoeting in de publieke ruimte en het elkaar kennen de cohesie in de samenleving vergroot. Indiener betwijfelt of dit ook de zelfredzaamheid vergroot, met name voor de groep (kwetsbare) ouderen. Indiener benadrukt dat sociale samenhang niet hetzelfde is als een beroep op elkaar kunnen doen. Het kennen van elkaar is niet altijd een voldoende voorwaarde.

Commentaar 22.20

De gemeente erkent dat het slechts ontmoeten onvoldoende zal zijn tegen vereenzaming. Wat hier bedoeld wordt, is dat elkaar leren kennen en het vergroten van de sociale cohesie een noodzakelijke voorwaarde zijn voordat er sprake kan zijn van dat mensen een beroep op elkaar gaan doen. Daarvoor zullen ook activiteiten moeten worden ontwikkeld. Dit is onderdeel van het uitvoeringsagenda sociaal beleid.

Opmerking 22.21

In paragraaf 4.3.5. (pagina 78) wordt beschreven dat veel mensen zijn aangewezen op de vrije sectorhuur.

Bij vrije sectorhuur worden vaak inkomensnormen gehanteerd (bruto inkomen gelijk aan 4 a 5 keer de maandhuur). Bij 4.4.3. zien we weliswaar middeldure huur geprogrammeerd, maar de bovengrens is 1.000 euro. Vertaald naar inkomen betekent dit een bruto inkomen van 4.000 euro of meer! Advies: hou bij de programmering voor middeldure huur voor een deel van deze woningen een lagere bovengrens aan dan de genoemde 1.000 euro.

Commentaar van de gemeente 2.21

De gemeente herkent dit zorgpunt. Met het noemen van grensbedragen wordt vaak de grens opgezocht. In de tekst staat tot 1000,- euro. Recent is de Wet betaalbare huur vastgesteld door de Tweede Kamer. Die regelt dat het WWS (waarderingstelsel woningbouw) van toepassing is op woningen met maximaal 186 punten, oftewel ongeveer €1.100. Dat betekent dat voor deze woningen de huur in verhouding moet staan tot de kwaliteit van de woning. Er kunnen, m.a.w., geen exorbitante huren meer gevraagd worden. In het volkshuisvestelijk programma hanteren we daarom voor vrije sector huur het segment >liberalisatiegrens <WWS-grens (€880 - €1.100). In het volkshuisvestelijk programma wordt verder opgenomen in welke categorieën woningen worden gepland. In de omgevingsvisie wordt de tekst aangepast.

Opmerking 22.22

Een van de principes uit paragraaf 4.3.5 is “Jongvolwassenen (16–27 jaar) worden ondersteund, waardoor zij zichzelf naar vermogen kunnen ontwikkelen voor deelname op de arbeidsmarkt (en in de samenleving)”

Indiener is van mening dat dit principe scherper geformuleerd mag worden. Indiener adviseert de gemeente Harderwijk om deze jongeren niet los te laten, voordat wonen, werk en welzijn op orde is.

Commentaar 22.22

Gemeente Harderwijk zet sterk in op de doelgroep 16-27. Hierin worden alle facetten uit de leefwereld van deze doelgroep meegenomen en met elkaar verbonden, in de aanpak. Het doorstroompunt (voorheen RMC) heeft hiervoor een uitgebreide opdracht waarbij de leeftijdsgrens is verruimd tot 27 jaar. Daarnaast zal in de vorm van pilots ingezet worden op deze doelgroep waarbij over de grenzen van de afzonderlijke wetgeving gewerkt zal worden (Jeugdwet, Wmo, Participatie), in zoverre dit wettelijk is toegestaan. Dit zijn onderwerpen die binnen de uitvoeringsagenda sociaal beleid worden opgepakt.

Opmerking 22.23

Indiener is van mening dat in het voorzien van de woningbehoefte (paragraaf 4.4.3) te sterk de nadruk gelegd wordt aan het toevoegen van nieuwe woningen aan de woningvoorraad en maar voor een (beperkt) deel in de vorm van flexwoningen. Indiener adviseert, met oog op de beperkte ruimte in de gemeente Harderwijk, de bestaande voorraad beter te benutten door bijvoorbeeld woningsplitsing, woningdelen en kamergewijze verhuur.

Commentaar 22.23

De gemeente is bekend met de kansen die indiener noemt en werkt dit in het volkshuisvestelijk programma verder uit.

Opmerking 22.24

Vanuit het wonen wordt een koppeling gelegd met de 'gezondheid' van wijken en buurten. Dat is volgens indiener zeer terecht, de samenstelling van de woningvoorraad en de bewoning ervan bepaalt in hoge mate de vitaliteit, leefbaarheid, toekomstbestendigheid en spreiding van dragende en vragende huishoudens.

Hierbij wilt indiener nogmaals de opmerkingen 22.19 en 22.23 benadrukken.

Commentaar 22.24

Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

Opmerking 22.25

Op bladzijde 93 wordt gesproken van wijkplannen. Indiener vraagt hoe zich dit verhoudt tot de gebiedsgerichte benadering, zoals genoemd bij paragraaf 4.1.

Commentaar 22.25

Wijkplannen liggen op wijkniveau. Bij de gebiedsgerichte benadering is voorlopig bepaald dat het daar gaat om binnenstad, stedelijk gebied, buitengebieden/niet-stedelijk gebied en werklocaties. Het kan na het opstellen van programma's uiteindelijk hetzelfde zijn maar waarschijnlijk zijn de gebiedsgerichte programma's grotere gebieden.

Opmerking 23.26

Indiener kaart aan dat al meer dan 40 jaar een discussie plaatsvindt over een theater met regiofunctie in Harderwijk. In de omgevingsvisie wordt wel uitgesproken dat een modern theater past in de visie voor een aantrekkelijk Harderwijk met een goed vestigingsklimaat en breed toeristisch aanbod, maar volgens indiener is er sinds de discussie speelt nog geen uitgewerkt plan voor een theater.

Commentaar 22.26

De gemeente realiseert zich dat er al lange tijd over een podiumvoorziening wordt gesproken en bevestigt dat er op dit moment nog geen uitgewerkt plan is voor een dergelijke voorziening.

Opmerking 22.27

Aanvullend op opmerking 22.26 ziet indiener een relatie met het personeelstekort, zoals benoemd in paragraaf 4.3.5 (pagina 79). Indiener is van mening dat een volwaardig theater (met dito programmering) een belangrijke bijdrage kan leveren aan een prettig woonklimaat in zijn algemeenheid en dus ook voor nieuwe werknemers.

Commentaar 22.27

De gemeente bevestigt deze gedachte. In een nog op te stellen programma Mens&Maatschappij zal de haalbaarheid van een theater kunnen worden verkend.

Conclusie

De Omgevingsvisie Harderwijk 2040 wordt op de volgende onderdelen gewijzigd:

In paragraaf 4.3.2.2 wordt na de tekst: *“Daarnaast wordt onderzocht of Drielanden Noord zich leent voor een mogelijk nieuw sportcluster.”* onderstaande tekst opgenomen:

Speelruimte

Speelruimte beperkt zich niet tot een omheinde speelplaats met rubber ondergrond, maar bevindt zich overal in de openbare ruimte, bij voorkeur in de basisstructuur.

BOSS staat voor bewegen, ontmoeten, spelen en sporten en dekt de lading veel beter, de vier onderdelen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. BOSS is overal en voor iedereen. Voor jong en oud, maar ook voor elke doelgroep, dus inclusieve speelruimte waar het kan. Een aantal centrale plekken in Harderwijk kan specifiek ingericht worden met extra voorzieningen voor mensen met een beperking. Dit kan niet overal, maar BOSS-ruimte moet voor iedereen toegankelijk zijn, net als openbare ruimte (blz. 56 OV).

In paragraaf 4.4.3.3, op pagina 91, wordt onderstaande tekst opgenomen:

....voor middeldure huur € 800 - € 1.100). Recent is de Wet betaalbare huur vastgesteld door de Tweede Kamer. Die regelt dat het WWS (waarderingstelsel woningbouw) van toepassing is op woningen met maximaal 186 punten, oftewel ongeveer €1.100. Dat betekent dat voor deze woningen de huur in verhouding moet staan tot de kwaliteit van de woning. Er kunnen, m.a.w., geen exorbitante huren meer gevraagd worden. In het volkshuisvestelijk programma hanteren we daarom voor vrije sector huur het segment >liberalisatiegrens <WWS-grens (€880 - €1.100).